

Minister Finansów

Informacja o realizacji ustawy o grach
i zakładach wzajemnych w 2008 roku

www.mf.gov.pl

Warszawa 2009

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1. STAN PRAWNY	3
1.2. LIMITY LOKALIZACYJNE	4
1.3. ZEZWOLENIA OBOWIĄZUJĄCE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2008 ROKU W PODZIALE NA RODZAJE OŚRODKÓW GIER.....	5
1.4. POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE W SPRAWIE UDZIELANIA ZEZWOLEŃ NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH	5
1.4.1. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2008 ROKU ZEZWOLENIACH NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER LOSOWYCH, ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH I GIER NA AUTOMATACH.....	5
1.4.2. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2008 ROKU ZEZWOLENIACH NA PRZEPROWADZENIE LOTERII PROMOCYJNYCH, LOTERII FANTOWYCH, LOTERII AUDIOTEKSOwych ORAZ GRY BINGO FANTOWE	6
1.4.3. INFORMACJA O DECYZJACH ODMOWNYCH MINISTRA FINANSÓW W SPRAWIE WYDANIA ZEZWOLEŃ NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH W 2008 ROKU	6
1.4.4. INFORMACJA O DECYZJACH MINISTRA FINANSÓW COFAJĄCYCH ZEZWOLENIE NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH WYDANYCH W 2008 ROKU	6
1.4.5. INFORMACJA DOTYCZĄCA SPRAW TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI	7
1.4.6. INFORMACJA O UDZIELONYCH W 2008 ROKU PRZEZ DYREKTORÓW IZB SKARBOWYCH ZEZWOLENIACH NA URZĄDZANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE GIER NA AUTOMATACH O NISKICH WYGRANYCH	7
2. ANALIZA EKONOMICZNA PODMIOTÓW RYNKU GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH	9
2.2. WYGRANE W GRACH I ZAKŁADACH WZAJEMNYCH.....	18
2.3. SYTUACJA FINANSOWO – EKONOMICZNA PODMIOTÓW RYNKU GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH	19
2.3.1. SYTUACJA MAJĄTKOWA ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA MAJĄTKU PODMIOTÓW	19
2.3.2. KAPITAŁY WŁASNE PODMIOTÓW.....	23
2.3.3. RENTOWNOŚĆ SPRZEDAŻY GIER I ZAKŁADÓW WZAJEMNYCH.....	24
3. PODATEK OD GIER, OPŁATY I DOPLATY W GRACH STANOWIĄCYCH MONOPOL PAŃSTWA	26
3.1. PODATEK OD GIER.....	26
3.2. WPLYWY Z OPŁAT ZA ZEZWOLENIA, EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE W 2008 ROKU	31
3.3. DOPLATY DO STAWEK, CEN LOSÓW I INNYCH DOWODÓW UDZIAŁU W GRACH.....	31
4. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ	32
5. REJESTRACJA, EGZAMINY, ŚWIADECTWA ZAWODOWE	37
5.1. REJESTRACJA AUTOMATÓW I URZĄDZEŃ DO GIER	37
MIEJSCE EKSPLOATACJI.....	39
5.2. EGZAMINY I ŚWIADECTWA ZAWODOWE	39
6. ZAŁĄCZNIKI	39

1. Wstęp

1.1. Stan prawny

Urządzanie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych dozwolone jest wyłącznie na zasadach określonych w ustawie z 29 lipca 1992 roku *o grach i zakładach wzajemnych*¹, zwanej dalej „ustawą” oraz na podstawie przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Ustawa zawiera enumeratywnie określony katalog gier i zakładów wzajemnych oraz ich definicje. W myśl art. 2 ust. 3 Minister Finansów rozstrzyga, w drodze decyzji, czy gra lub zakład nie wymieniony w ustawowo określonym katalogu jest grą lub zakładem wzajemnym.

Ustawa określa formy organizacyjno-prawne podmiotów prowadzących gry i zakłady wzajemne, i tak:

- prowadzenie działalności w zakresie gier liczbowych, loterii pieniężnych, wideoloterii i gry telebingo stanowi monopol Państwa, wykonywany przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, który w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, w tym celu tworzy jednoosobowe spółki Skarbu Państwa; ww. spółki, mimo stworzonych prawnych możliwości, nie rozpoczęły działalności we wszystkich segmentach rynku tj. w zakresie wideoloterii i gry telebingo; w roku 2008, tak jak w latach poprzednich, urządzone były wyłącznie loterie pieniężne i gry liczbowe;
- działalność w zakresie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości, gry bingo pieniężne, zakładów wzajemnych, gier na automatach oraz gier na automatach o niskich wygranych może być prowadzona wyłącznie w formie spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; akcjonariuszami (udziałowcami) spółek prowadzących ww. działalność mogą być osoby prawne, spółki niemające osobowości prawnej, których siedziba znajduje się na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego; ponadto akcje (udziały) w wyżej wymienionych spółkach może nabywać lub obejmować osoba fizyczna będąca obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- loterie fantowe, gry bingo fantowe, loterie promocyjne i loterie audiotekstowe mogą być urządzone przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej na podstawie udzielonego zezwolenia; stosownie do przepisów ustawy dochód z loterii fantowej i gry bingo fantowe przeznaczany jest w całości na realizację określonych w zezwoleniu i regulaminie gry celów społecznie użytecznych, w szczególności dobroczynnych.

Zgodnie z ustawą:

1. gry cylindryczne, gry w karty, gry w kości, gry na automatach oraz gra bingo pieniężne mogą być urządzone wyłącznie w ośrodkach gier, w tym:
 - gry cylindryczne, gry w karty i gry w kości – w kasynie gry;
 - gry na automatach – w kasynie gry lub salonie gier na automatach;
 - gra bingo pieniężne – w salonie gry bingo pieniężne;
2. gry na automatach o niskich wygranych – mogą być urządzone wyłącznie w punktach gier na automatach o niskich wygranych;
3. zakłady wzajemne – mogą być przyjmowane wyłącznie w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych.

¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27 z późn. zm.

Działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych podlega ścisłej reglamentacji ze strony Państwa. Podstawowym instrumentem tej reglamentacji jest wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w tym zakresie i zatwierdzanie regulaminów gier, jak również ustawowe określenie limitów lokalizacyjnych ośrodków gier – tj. kasyn gry, salonów gier na automatach i salonów gry bingo pieniężne.

Jednocześnie należy wskazać, że na podstawie zawartych w ustawie upoważnień zostały wydane następujące akty wykonawcze:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 948, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie warunków urządzania gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 946);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie upoważnienia dyrektorów izb skarbowych do wykonywania niektórych czynności w zakresie gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 152, poz. 1486);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie sposobu ewidencjonowania napiwków w kasynach gry (Dz. U. Nr 102, poz. 949);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 lutego 2006 roku w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od gier (Dz. U. Nr 26, poz. 197);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 listopada 2008 roku w sprawie wzorów deklaracji podatkowych dla podatku od gier (Dz. U. Nr 2007, poz. 1302);
- rozporządzenie Ministra Sportu z dnia 10 lipca 2006 roku w sprawie dofinansowania zadań ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. Nr 134, poz. 944, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 28 stycznia 2005 roku w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury (Dz. U. Nr 24, poz. 200, z późn. zm.).

Szczegółowe regulacje w zakresie rynku gier i zakładów wzajemnych znajdują się również w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2004 roku w sprawie wykonywania szczególnego nadzoru podatkowego² (), wydanego na podstawie delegacji zawartej w ustawie z dnia 24 lipca 1999 roku o Służbie Celnej (Dz. U. z 2004 r. Nr 156, poz. 1641, z późn. zm.).

1.2. Limity lokalizacyjne

Zasady ustalania limitów ośrodków gier lokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa przepis art. 29 ustawy.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy, kasyna gry mogą być lokalizowane w miejscowościach liczących do 250 tys. mieszkańców – jedno kasyno. Na każde kolejne rozpoczęte 250 tys. mieszkańców liczba dozwolonych kasyn zwiększa się o jedno.

Art. 29 ust. 2 ustawy stanowi natomiast, iż salony gier na automatach oraz salony gry bingo pieniężne mogą być lokalizowane w miejscowościach liczących do 100 tys. mieszkańców – jeden salon. Na każde kolejne rozpoczęte 100 tys. mieszkańców liczba dozwolonych salonów gier zwiększa się o jeden salon.

Ponadto zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 4 ustawy, kasyna gry i salony gier na automatach mogą być

² Dz. U. Nr 65, poz. 598, z późn. zm.

lokalizowane na pełnomorskich statkach pasażerskich i promach pasażerskich o polskiej przynależności.

Ustawa nie określa limitu zezwoleń na urządzenie loterii fantowych, loterii audiotekstowych i promocyjnych, gry bingo fantowe oraz zakładów wzajemnych.

W zakresie lokalizowania punktów gier na automatach o niskich wygranych ustawa wprowadza natomiast pewne ograniczenia. W myśl art. 30 ustawy punkty gier na automatach o niskich wygranych mogą być usytuowane w lokalach gastronomicznych, handlowych lub usługowych, oddalonych co najmniej 100 m od szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz ośrodków kultury religijnej.

1.3. Zezwolenia obowiązujące na dzień 31 grudnia 2008 roku w podziale na rodzaje ośrodków gier

☞ kasyna gry

Na koniec 2008 roku obowiązywało 29 zezwoleń na prowadzenie kasyn gry, z czego na dzień 31 grudnia 2008 roku działalność prowadziło 27 kasyn gry.

☞ salony gier na automatach

Na koniec 2008 roku obowiązywały 272 zezwolenia na prowadzenie salonów gier na automatach, z czego na dzień 31 grudnia 2008 roku funkcjonowało 251 salonów gier na automatach.

☞ salony gry bingo pieniężne

Na koniec 2008 roku obowiązywały 3 zezwolenia na prowadzenie salonu gry bingo pieniężne, z czego na dzień 31 grudnia 2008 roku działalność prowadziły 2 takie salony. Działalność w tym zakresie została podjęta w roku 2007 po dwóch latach nieobecności tej gry na rynku, wynikającej z wygaśnięcia w roku 2004 wszystkich wcześniej udzielonych zezwoleń na prowadzenie salonów gry bingo pieniężne.

1.4. Postępowania administracyjne w sprawie udzielania zezwoleń na urządzenie i prowadzenie gier i zakładów wzajemnych

1.4.1. Informacja o udzielonych w 2008 roku zezwoleniach na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach

Przepisy ustawy określają ilość dozwolonych lokalizacji **kasyn gry**, uzależniając ją od liczby mieszkańców danej miejscowości. Na koniec 2008 roku obowiązywało 29 zezwoleń (udzielonych w związku z art. 29 i art. 31³ ustawy), w tym w trybie art. 36 ust. 3 i 4 ustawy przedłużono 2 decyzje zezwalające na prowadzenie kasyna gry.

Na koniec 2008 roku obowiązywały 272 zezwolenia na prowadzenie **salonów gier na automatach**, w tym 64 zezwolenia udzielono w 2008 roku, a 3 zezwolenia przedłużono w trybie art. 36 ust. 3 i 4 ustawy.

W 2008 roku obowiązywały 44 zezwolenia na prowadzenie działalności w 1 802 **punktach przyjmowania zakładów bukmacherskich** (z czego w 2008 roku udzielono lub przedłużono 7 zezwoleń

³ uchylony od 15 czerwca 2003 roku

na prowadzenie 296 punktów). Natomiast działalność w zakresie totalizatorów prowadzona była na podstawie 4 zezwoleń w 1 427 **punktach przyjmowania zakładów totalizatora**, w tym w 2008 roku udzielono 2 zezwolenia na prowadzenie 581 punktów.

1.4.2. Informacja o udzielonych w 2008 roku zezwoleniach na przeprowadzenie loterii promocyjnych, loterii fantowych, loterii audioteksowych oraz gry bingo fantowe

Na podstawie ustawy o grach i zakładach wzajemnych Minister Finansów wydał:

- 508 decyzji zezwalających na urządzenie loterii promocyjnych,
- 30 decyzji zezwalających na urządzenie loterii audioteksowych.

W 2008 roku Minister Finansów nie wydał żadnej decyzji zezwalającej na urządzenie loterii fantowej i gry bingo fantowe.

Na podstawie § 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie *upoważnienia dyrektorów izb skarbowych do wykonywania niektórych czynności w zakresie gier i zakładów wzajemnych*⁴ dyrektorzy izb skarbowych wydali:

- 101 decyzji zezwalających na urządzenie loterii promocyjnych,

Na urządzenie gry bingo fantowe i na urządzenie loterii fantowej dyrektorzy izby skarbowych nie wydali żadnego zezwolenia.

1.4.3. Informacja o decyzjach odmownych Ministra Finansów w sprawie wydania zezwoleń na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych w 2008 roku

W myśl art. 24 ust. 2 ustawy, jeżeli o jedno zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych ubiega się więcej niż jeden podmiot spełniający określone w ustawie warunki, minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza i przeprowadza przetarg. Szczegółowe warunki przeprowadzenia przetargu dla podmiotów ubiegających się o zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności objętej ustawą określone zostały w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych⁵.

W roku 2008 Minister Finansów wydał 24 decyzje odmowne w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie salonu gier na automatach (w tym 11 decyzji wydanych po uprzednim przeprowadzeniu przetargów organizowanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy). Ponadto Minister Finansów w 2008 roku wydał 2 decyzje odmowne w sprawie udzielenia zezwolenia na urządzenie loterii promocyjnej.

1.4.4. Informacja o decyzjach Ministra Finansów cofających zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych wydanych w 2008 roku

Minister Finansów w 2008 roku nie wydał żadnej decyzji cofającej zezwolenie na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier i zakładów wzajemnych.

⁴ Dz. U. Nr 152, poz. 1486

⁵ Dz. U. Nr 102, poz. 948, z późn. zm.

1.4.5. Informacja dotycząca spraw toczących się przed sądami administracyjnymi

Tabela 1 Sprawy toczące się przed sądami administracyjnymi (stan na koniec 2008 roku)

skargi złożone do WSA za pośrednictwem MF, w tym skargi kasacyjne	31 2
wydane orzeczenia , w tym:	24
oddalające skargi	9
odrzucające skargi	11
uchylające zaskarżone decyzje	3
umarzające postępowanie	1
wstrzymujące wykonanie postanowienia	0

1.4.6. Informacja o udzielonych w 2008 roku przez dyrektorów izb skarbowych zezwoleniach na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych

Zgodnie z przepisami ustawy zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych udziela dyrektor izby skarbowej, na którego obszarze działania są urządzone i prowadzone takie gry.

Gry na automatach o niskich wygranych mogą być urządzone w punktach gry na automatach o niskich wygranych usytuowanych w lokalach gastronomicznych, handlowych i usługowych. Jednocześnie ustawa ograniczyła dopuszczalną liczbę automatów o niskich wygranych w jednym punkcie gier na automatach o niskich wygranych do trzech oraz zakazała lokalizowania punktów w odległości mniejszej niż 100 m od szkół, placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych oraz ośrodków kultu religijnego.

Ogółem w 2008 roku wpłynęły do izb skarbowych 243 wnioski o udzielenie zezwolenia na ww. działalność, z czego 111 zostało rozpatrzonych pozytywnie i postępowania zakończyły się wydaniem zezwolenia na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych.

Tabela 2 Liczba wniosków oraz wydanych zezwoleń na urządzenie i prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w podziale na poszczególne izby skarbowe w 2008 roku

izba skarbowa w:	liczba rozpatrywanych wniosków	liczba wydanych zezwoleń
1. Białymstoku	4	4
2. Bydgoszczy	11	1
3. Gdańsku	19	3
4. Katowicach	21	8
5. Kielcach	10	4
6. Krakowie	18	13
7. Lublinie	14	4
8. Łodzi	18	12
9. Olsztynie	10	4
10. Opolu	7	1
11. Poznaniu	23	16
12. Rzeszowie	15	5
13. Szczecinie	14	7
14. Warszawie	29	18
15. we Wrocławiu	21	7
16. Zielonej Górze	9	4
R A Z E M	243	111

Źródło: informacje z izb skarbowych

Na dzień 31 grudnia 2008 roku obowiązywało 420 zezwoleń na prowadzenie działalności w 38 808 punktach gry na automatach o niskich wygranych, z czego na dzień 31 grudnia 2008 roku funkcjonowało 22 687 punktów gry na automatach o niskich wygranych, w których eksploatowano 46 471 automatów. Jednocześnie średnia roczna liczba automatów o niskich wygranych eksploatowanych w roku 2008 wyniosła 38 871 sztuk.

Liczba punktów gier na automatach o niskich wygranych objętych zezwoleniem nie jest tożsama z liczbą punktów gier na automatach o niskich wygranych, w których faktycznie prowadzona jest działalność. Wynika to m.in. z faktu, że podmiot ma określony, wskazany w zezwoleniu, nieprzekraczalny termin rozpoczęcia działalności we wszystkich punktach objętych zezwoleniem. Ponadto rozpoczęcie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych, zwłaszcza w przypadku nowych podmiotów w tym sektorze może nie następować bezpośrednio po wydaniu decyzji zezwalającej ze względu na konieczność dopełnienia przez podmiot innych dodatkowych wymogów formalnoprawnych związanych z dopuszczeniem automatów o niskich wygranych do eksploatacji i użytkowania.

Zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, warunkiem dopuszczenia automatu lub urządzenia do gier do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest rejestracja takiego automatu lub urządzenia do gier na podstawie badania przeprowadzonego przez jednostkę badającą, upoważnioną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Po przeprowadzeniu badania przez jednostkę badającą i uzyskaniu opinii zawierającej pozytywny wynik badania, podmiot składa wniosek o rejestrację automatu lub urządzenia do gier, na którym minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje poświadczenia rejestracji poprzez nadanie numeru rejestracji automatu lub urządzenia do gier.

Po przeprowadzeniu badania w celu zabezpieczenia automatu lub urządzeń do gry przed ingerencją z zewnątrz, jednostka badająca zakłada plomby zabezpieczające. Dopiero uzyskanie poświadczenia rejestracji uprawnia określony podmiot do wprowadzenia automatu lub urządzenia do gier do eksploatacji i użytkowania.

Niezależnie od powyższego, po dokonaniu rejestracji automatu do gier o niskich wygranych, obowiązkiem podmiotu jest zgłoszenie takiego automatu do właściwego miejscowo urzędu celnego, celem przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia zarówno automatu jak i punktu gier na automatach o niskich wygranych przez szczególny nadzór podatkowy.

Tabela 3 Liczba podmiotów posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach o niskich wygranych w latach 2003-2008

rok	liczba podmiotów	dynamika wzrostu liczby podmiotów (rok poprzedni =100)
2003	4	–
2004	23	575,0
2005	35	152,2
2006	42	120,0
2007	50	119,0
2008	60 ^{*/}	120,0

^{*/} na dzień 31 grudnia 2008 roku działalność prowadzona była przez 59 podmiotów

2. Analiza ekonomiczna podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych

Na rynku gier i zakładów wzajemnych w 2008 roku, w oparciu o uzyskane zezwolenia, działalność prowadziło 75 podmiotów, w tym:

- 1 podmiot – w zakresie gier objętych monopolem Państwa tj. gier liczbowych i loterii pieniężnych (na dzień 31 grudnia 2008 roku 1 podmiot – w likwidacji);
- 7 podmiotów prowadziło działalność jednocześnie w oparciu o zezwolenia udzielone przez Ministra Finansów i dyrektorów izb skarbowych;
- 14 podmiotów prowadziło działalność wyłącznie w oparciu o zezwolenia udzielone przez Ministra Finansów;
- 53 podmioty prowadziło działalność w zakresie gier na automatach o niskich wygranych wyłącznie w oparciu o zezwolenia udzielone przez dyrektorów izb skarbowych.

Podmioty prowadzące w 2008 roku działalność na podstawie ustawy w podziale na poszczególne rodzaje gier:

- **gry objęte monopolem Państwa**
 - gry liczbowe – 1 podmiot;
 - loterie pieniężne – 1 podmiot;
- **gry prowadzone w kasynach gry** – 5 podmiotów w 27 kasynach gry;
- **gry prowadzone w salonach gier na automatach** – 17 podmiotów w 251 salonach gier na automatach;
- **gra bingo pieniężne** – 1 podmiot w 2 salonach gry bingo pieniężne;
- **zakłady wzajemne** – 7 podmiotów w 2 016 punktach przyjmowania zakładów wzajemnych;
- **gry na automatach o niskich wygranych** – 59 podmiotów w 22 687 punktach gry na automatach o niskich wygranych.

2.1. Wielkość oraz struktura przychodów

Tabela 4 Przychody i dynamika przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2006-2008 (w tys. zł)

wyszczególnienie	przychody			dynamika przych. (rok poprz.=100)	
	2006	2007	2008	2007	2008
gry liczbowe	2 251 549	2 645 135	3 236 759	117,5	122,4
kasyna gry	1 089 289	1 335 411	1 354 230	122,6	101,4
salony gier na automatach	1 473 466	2 067 605	2 914 970	140,3	141,0
zakłady wzajemne	829 970	846 817	887 293	102,0	104,8
loterie pieniężne	57 065	136 613	200 192	239,4	146,5
salony gry bingo pieniężne	0	2 239	3 670	-	163,9
punkty gier na automatach o niskich wygranych ⁶	2 417 472	4 931 358	8 603 104	204,0	174,5
R A Z E M	8 118 811	11 965 178	17 200 218	147,4	143,8

Źródło: dane liczbowe na podstawie: sprawozdania SGL-1 oraz rocznej Informacji z działalności podmiotu w punktach gier na automatach o niskich wygranych na terytorium RP

⁶ Przychody ze sprzedaży z gier na automatach o niskich wygranych stanowią wartość kwot wrzuconych do automatów, uzyskanych z wymiany żetonów do gry oraz zakredytowanych w pamięci eksploatowanych automatów w okresie sprawozdawczym.

W 2008 roku podmioty funkcjonujące na rynku gier i zakładów wzajemnych osiągnęły łączne przychody w wysokości 17,2 mld zł, tj. o 43,8% więcej niż w 2007 roku. Na wzrost przychodów wpływ ma wysokie tempo rozwoju segmentu rynku gier na automatach o niskich wygranych. W roku 2008 nastąpił dalszy wzrost przychodów tego sektora o 74,5% w stosunku do roku 2007. W 2008 roku utrzymało się także wysokie tempo wzrostu przychodów z działalności prowadzonej w salonach gier na automatach. Przychody tego sektora w 2008 roku wzrosły o 41,0% w porównaniu do roku poprzedniego.

W roku 2008 odnotowano dalszy wzrost przychodów z gier liczbowych o 22,4% po okresie tendencji spadkowej przychodów w grach liczbowych odnotowanej w latach 2004-2006.

Również w przypadku loterii pieniężnych odnotowano wzrost przychodów o 46,5%, co analogicznie do przychodów z gier liczbowych świadczy, po okresie utrzymywania się tendencji spadkowej przychodów z tego tytułu w latach ubiegłych. Jednak z uwagi na niski udział loterii pieniężnych w strukturze rynku gier i zakładów wzajemnych (ok. 1,2%) znaczenie tej zmiany ma charakter marginalny.

Nieznaczny wzrost przychodów o 1,4% odnotowano również w kasynach gry oraz w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych o 4,8%, co w porównaniu z latami 2006-2007 obrazuje dalszą stabilizację tego segmentu rynku.

W roku 2008 kontynuowana była, rozpoczęta w roku 2007, działalność w zakresie urządzania gry bingo pieniężne. Tempo wzrostu przychodów z tego sektora rynku należało do wysokich i wynosiło 63,9%. Jednakże przychody z tej działalności prowadzonej przez jeden podmiot w dwóch salonach przyniosły przychody na poziomie 0,02% udziału w rynku gier i zakładów wzajemnych.

Tabela 5 *Struktura przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2006-2008* (w %)

rodzaj gry	2006	2007	2008
gry liczbowe	27,73	22,11	18,82
kasyna gry	13,42	11,16	7,87
salony gier na automatach	18,15	17,28	16,95
zakłady wzajemne	10,22	7,08	5,16
loterie pieniężne	0,70	1,14	1,16
salony gry bingo pieniężne	0	0,02	0,02
punkty gier na automatach o niskich wygranych	29,78	41,21	50,02

Zmiany w strukturze przychodów w roku 2008, w porównaniu do lat poprzednich, wynikają przede wszystkim z faktu dalszego dynamicznego rozwoju segmentu rynku gier na automatach o niskich wygranych. Wejście na rynek gier na automatach o niskich wygranych spowodowało, iż w strukturze przychodów udział gier liczbowych z poziomu 27,73% w roku 2006 obniżył się do poziomu 22,11% w roku 2007 a do poziomu 18,82% w roku 2008, co oznacza utrwalenie tendencji spadkowej udziału przychodów z gier liczbowych na rzecz przychodów z gier na automatach o niskich wygranych, które w 2009 roku wyniosły ponad połowę przychodów ze wszystkich rodzajów gier (50,02%), co stanowi ponad dwu i półkrotność udziału gier liczbowych w rynku (18,8%).

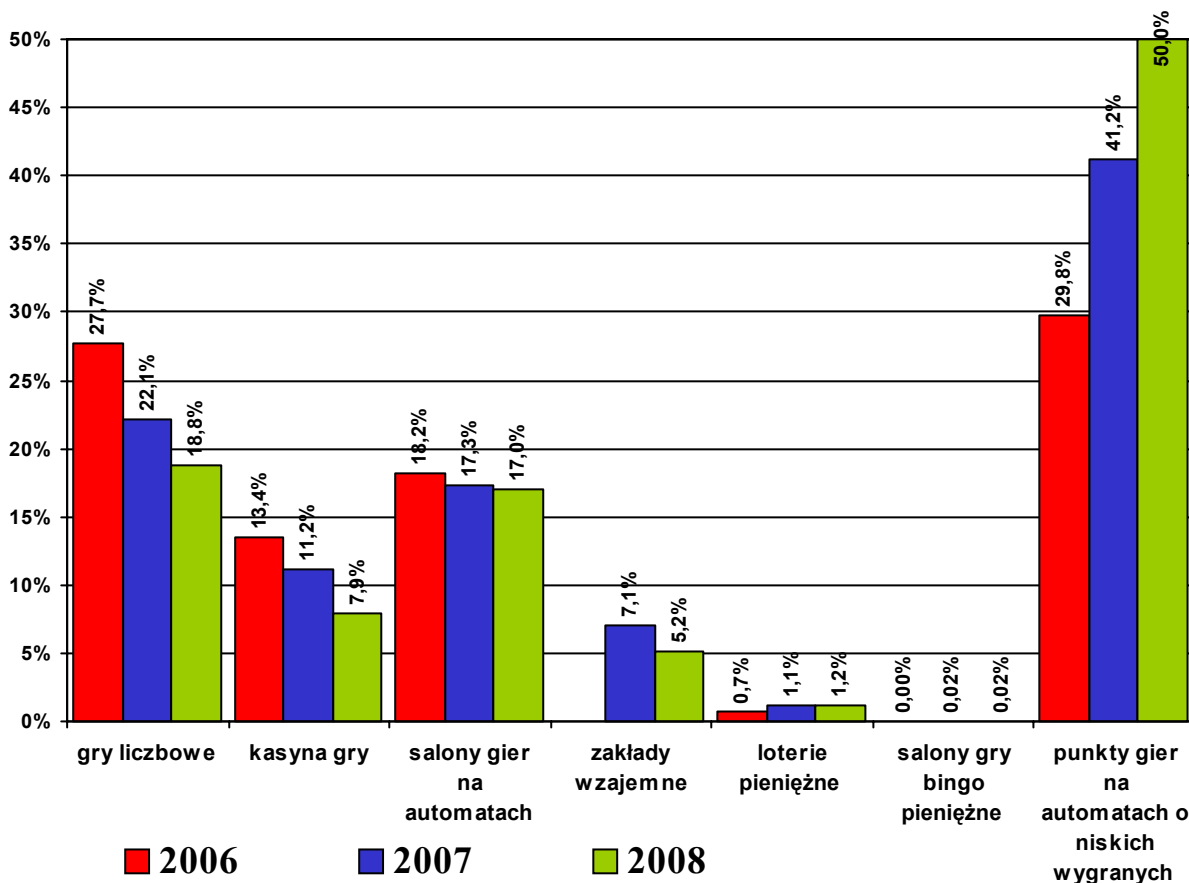
W stosunku do roku poprzedniego mniejszy udział w przychodach z rynku wykazują także: kasyna gry, salony gier na automatach i zakłady wzajemne (odpowiednio: 7,9%, 17,0%, 5,2%).

Po okresie wzrostu udziału przychodów salonów gier na automatach w strukturze przychodów w latach 2004 - 2006 w roku 2007 zanotowano nieznaczny spadek do poziomu 17,3%. Nieznaczna tendencja

spadkowa utrzymała się również w roku 2008, w którym udział przychodów salonów gier na automatach w strukturze przychodów wyniósł 17,0%.

W skali całego rynku niewielkie przychody generowane były przez podmioty urządzające loterie pieniężne i grę bingo pieniężne i stanowiły one odpowiednio 1,2% i 0,02%.

Wykres 1 Zmiana struktury przychodów z gier i zakładów wzajemnych w latach 2006-2008

↪ gry liczbowe

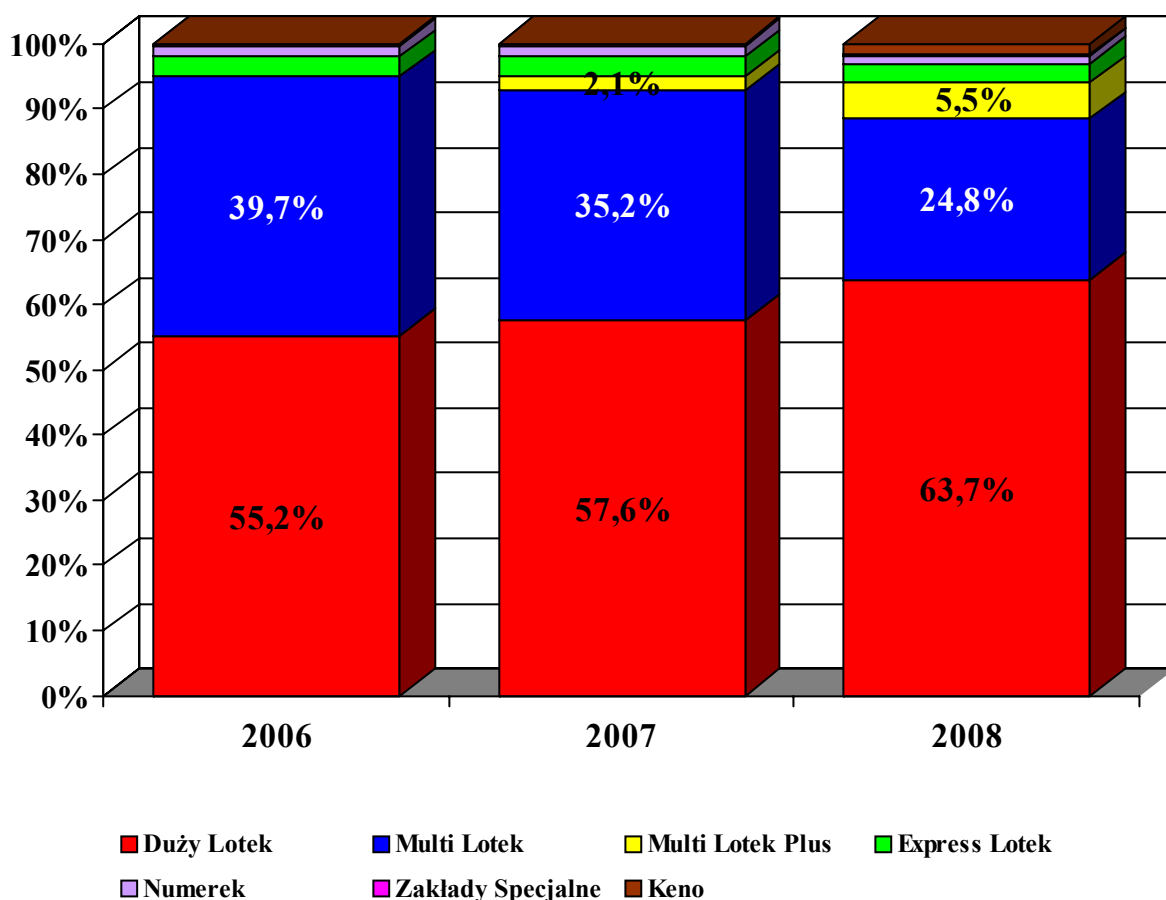
W 2008 roku w porównaniu do roku 2007, nastąpił wzrost przychodów z gier liczbowych. Przychody te w 2008 roku, w porównaniu do roku 2007, wzrosły o 22,4%.

Tabela 6 Przychody z gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w latach 2006-2008 (w tys. zł)

nazwa gry	2006	2007	2008
Duży Lotek	1 241 974	1 523 770	2 061 574
Multi Lotek	894 621	930 288	803 508
Multi Lotek Plus	-	55 578	177 952
Express Lotek	72 437	82 273	91 981
Twój Szczęśliwy Numer	35 910	44 985	42 713
Zakłady Specjalne	6 607	8 241	3 229
Keno	-	-	55 802
R A Z E M	2 251 549	2 645 135	3 236 759

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Wykres 2 Zmiana struktury przychodów z gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w latach 2006-2008

Tak jak w latach poprzednich, w strukturze przychodów gier liczbowych największy udział stanowi Duży Lotek i Multi Lotek. Dynamicznie rozwija się sprzedaż wprowadzonej w roku 2007 nowej gry Multi Lotek Plus oraz wprowadzonej w roku 2008 nowej gry liczbowej Keno.

W 2008 roku, w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano wzrost przychodów, w 4 z 7 gier organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o., w tym w Dużym Lotku o 35,3%. Natomiast spadek przychodów o 13,6% zanotowano dla gry Multi Lotek, poziom przychodów z tej gry znalazł się poniżej poziomu zanotowanego w roku 2006. Pozostałe gry stanowią kilkuprocentową wartość w strukturze przychodów z gier liczbowych.

Duży Lotek⁷ jest grą z tradycją sięgającą roku 1957. Multi Lotek⁸, pomimo tego że został wprowadzony dopiero w roku 1996, cieszy się również bardzo dużą popularnością. Od roku 2007 nową grą w ofercie firmy jest Multi Lotek Plus⁹, dla której w roku 2008 odnotowano 220,2% wzrost przychodów w stosunku do roku poprzedniego, zaś wartość przychodów z tego tytułu stanowi 5,5% udziału w strukturze przychodów z gier liczbowych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o.

👉 kasyna gry

W 2008 roku nastąpił wzrost przychodów z gier urządzanych w kasynach gry, o 1,4% w porównaniu do roku 2007. Wydaje się, iż nastąpiło wyhamowanie dynamiki z roku 2007, kiedy to odnotowano wzrost

⁷ obecnie Lotto
⁸ obecnie Multi Multi
⁹ obecnie Multi Multi Plus

przychodów z tego sektora o 22,6%.

Liczba kasyn gry, w których prowadzona była działalność wynosiła:

- w 2006 roku – **27**,
- w 2007 roku – **26**,
- w 2008 roku – **27**.

Przychody w przeliczeniu na jedno kasyno:

- w 2006 roku – **40 344 tys. zł** (wzrost o 12,6% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2007 roku – **51 362 tys. zł** (wzrost o 27,3% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2008 roku – **50 157 tys. zł** (spadek o 2,3 % w stosunku do roku ubiegłego).

W przeliczeniu na 1 kasyno, odnotowano spadek przychodu o 2,3%, w stosunku do roku 2007. Relatywnie niższy przychód na jedno kasyno odzwierciedla fakt, iż 1 nowe kasyno funkcjonowało krócej niż 12 miesięcy w roku.

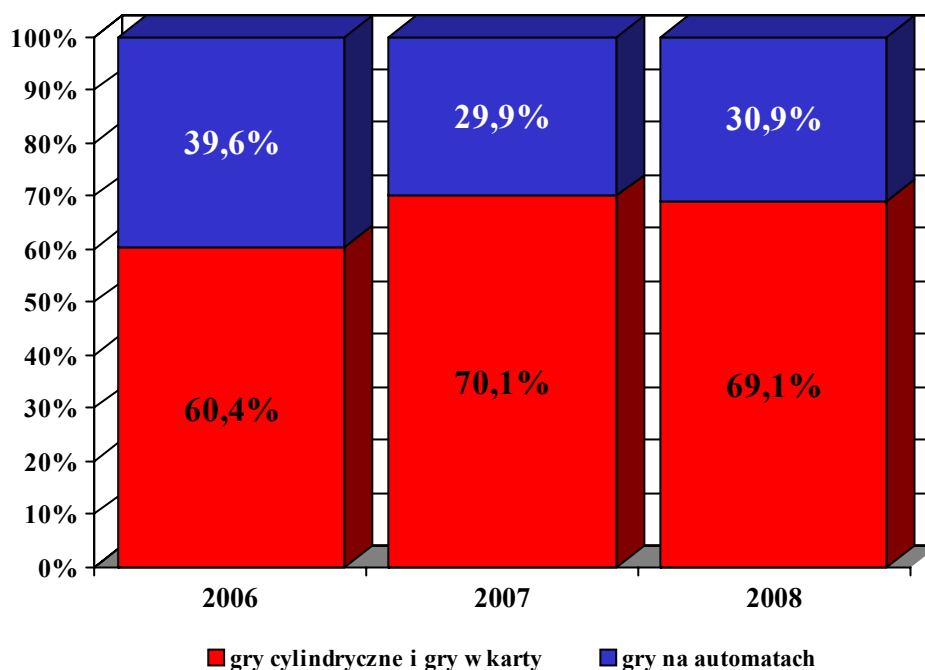
W kasynach gry dozwolone jest urządzenie gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości i gier na automatach. W roku 2008 w strukturze przychodów z kasyn gry przeważający udział 69,1% miały przychody z gier w karty i gier cylindrycznych. Jednocześnie w stosunku do roku 2008 zaobserwowano osłabienie dynamiki wzrostu tych przychodów.

Tabela 7 Przychody i dynamika przychodów gier urządzanych kasynach gry w latach 2006-2008

przychody (w tys. zł)				dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
rodzaj gry	2006	2007	2008	2007	2008
gry cylindryczne i gry w karty	791 673	935 681	935 582	118,2	100,0
gry na automatach	297 616	399 730	418 648	134,3	104,7
R A Z E M	1 089 289	1 335 411	1 354 230	122,6	101,4

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Wykres 3 Zmiana struktury przychodów z gier urządzanych w kasynach gry w latach 2006-2008

W kasynach, na przestrzeni lat 2006 – 2008 struktura przychodów z gier cylindrycznych i gier w karty oraz gier na automatach ulegała zmianom. W roku 2007 w porównaniu do roku 2006 udział gier cylindrycznych i gier w karty zwiększył się o 9,7% punktu procentowego, w roku 2008 zmniejszył się o 1 punkt procentowy na rzecz przychodów z gier na automatach.

☞ salony gier na automatach

Tabela 8 Przychody i dynamika przychodów salonów gier na automatach w latach 2006-2008

przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
2006	2007	2008	2007	2008
1 473 466	2 067 605	2 914 970	140,3	141,0

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W latach 2006-2008 wystąpił znaczący wzrost przychodów w salonach gier na automatach. Przychody te w 2007 roku w porównaniu do roku 2006 zwiększyły się o 40,3% utrzymując tempo wzrostu na poziomie 41% także w roku 2008. Znaczny wzrost ww. przychodów wynika ze wzrostu liczby funkcjonujących ośrodków gier oraz liczby automatów.

Liczba salonów gier na automatach, w których była prowadzona działalność w:

- 2006 roku – **188**,
- 2007 roku – **204**,
- 2008 roku – **251**.

Przychody w przeliczeniu na jeden salon gier na automatach w:

- 2006 roku – **7 838 tys. zł** (wzrost o 30,7% w stosunku do roku ubiegłego),
- 2007 roku – **10 135 tys. zł** (wzrost o 29,3% w stosunku do roku ubiegłego),
- 2008 roku – **11 613 tys. zł** (wzrost o 14,6 % w stosunku do roku ubiegłego).

Przychody w przeliczeniu na jeden ośrodek gier w 2008 roku wzrosły o 14,6% co w porównaniu z latami ubiegłymi stanowi spowolnienie tego tempa wzrostu.

Tabela 9 Średnia liczba automatów do gry eksploatowanych w salonach gier na w latach 2006-2008

liczba automatów do gry			dynamika wzrostu liczby automatów (rok poprzedni = 100)	
2006	2007	2008	2007	2008
4 984	5 432	6 508	109,0	119,8

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

☞ zakłady wzajemne

Tabela 10 Przychody z zakładów wzajemnych w latach 2006 - 2008

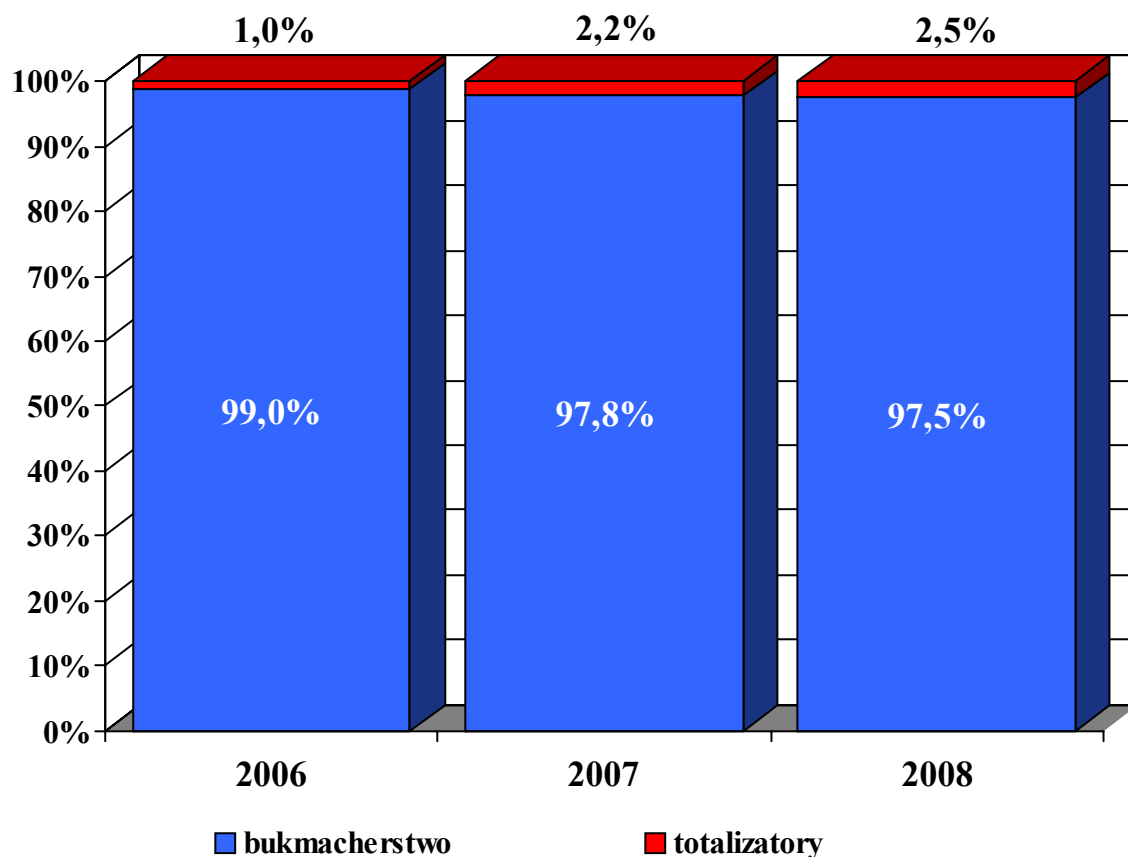
(w tys. zł)

rodzaje zakładów wzajemnych	2006	2007	2008	dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
				2007	2008
totalizatory	8 269	18 948	22 203	229,1	117,2
bukmacherstwo	821 701	827 869	865 090	100,8	104,5
R A Z E M	829 970	846 817	887 293	102,0	104,8

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W roku 2008 zanotowano wzrost przychodów z zakładów wzajemnych o 4,8% w stosunku do roku 2007. Zanotowano wzrost przychodów z totalizatorów o 17,2%, jednak w łącznej strukturze przychodów z zakładów wzajemnych mają one niewielki udział i wzrost ten nie zmienił radykalnie obrazu rynku zakładów wzajemnych. W roku 2008 nastąpił również wzrost przychodów z bukmacherstwa o 4,5%, które stanowią 97,5% w strukturze przychodów z zakładów wzajemnych.

Wykres 4 Zmiana struktury przychodów ze sprzedaży zakładów wzajemnych w latach 2006–2008

Zgodnie z ustawą, zakłady wzajemne dzielą się na:

- **totalizatory**, tj. zakłady o wygrane pieniężne polegające na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi lub zwierząt, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranej zależy od łącznej kwoty wpłaconych stawek.

Tabela 11 Struktura przychodów z totalizatorów w latach 2006-2008.

(w %)

rodzaje totalizatorów	2006	2007	2008
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	5,0	48,4	55,8
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	95,0	51,6	44,2

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W roku 2008 nastąpiła zmiana zanotowanej dla roku 2007 struktury przychodów z zakładów totalizatora. 44,2% przychodów stanowiły przychody z zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi, natomiast 55,8% - z zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa zwierząt. Zmiana struktury w tym zakresie była wynikiem otwarcia po przerwie TWK Służewiec i rozpoczęcia zakładów w tym zakresie.

- **bukmacherstwo**, tj. zakłady o wygrane pieniężne polegające na odgadywaniu zaistnienia różnych zdarzeń, w których uczestnicy wpłacają stawki, a wysokość wygranych zależy od umówionego, pomiędzy przyjmującym zakład a wpłacającym stawkę, stosunku wpłaty do wygranej.

Tabela 12 Struktura przychodów z zakładów bukmacherskich w latach 2006-2008 (w %)

rodzaje zakładów bukmacherskich	2006	2007	2008
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	–	–	0,3
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi, inne zdarzenia	100	100	99,7

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W 2008 roku 99,7% zakładów bukmacherskich zawierano na odgadywanie wyników sportowego współzawodnictwa ludzi i inne zdarzenia a 0,3% dotyczyło odgadywania współzawodnictwa zwierząt.

↳ loterie pieniężne

Tabela 13 Przychody z loterii pieniężnych urządzanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. oraz Polski Monopol Loteryjny Sp. z o.o.* na terenie kraju w latach 2006-2008 (w tys. zł)

nazwa podmiotu	przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
	2006	2007	2008	2007	2008
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	55 993	135 712	200 192	242,4	147,5
PML Sp. z o.o.* ¹⁾	1 072	692	0	64,5	-
PML Sp. z o.o. w likwidacji	-	209	0	-	-
R A Z E M	57 065	136 613	200 192	239,4	146,5

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

¹⁾ PML Sp. z o.o. w likwidacji od 31 sierpnia 2007 roku

W latach 2006 – 2008 sprzedaż loterii pieniężnych wzrosła. Po skokowym wzroście wartości sprzedaży loterii o 139,4% w roku 2007 w stosunku do roku 2006. W roku 2008 w stosunku do 2007 roku wzrost obniżył się do 46,5%.

Powyższe wyniki osiągnięto dzięki 14 nowym loteriom wprowadzonym przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o., którego dynamika przychodów ze sprzedaży loterii pieniężnych w roku 2008 w stosunku do roku 2007 wyniosła 147,5%. Łączna dynamika wzrostu sprzedaży rynku loterii pieniężnych jest nieco niższa (146,5%), bowiem uwzględnia również wyniki Polskiego Monopolu Loteryjnego Sp. z o.o., który przeszedł w stan likwidacji z dniem 31 sierpnia 2007 roku.

Na poziom sprzedaży loterii pieniężnych wpływa szereg czynników, do których można zaliczyć m.in.

- liczbę urządzanych loterii,
- atrakcyjność,
- cenę jednostkową losu,
- dopłaty,
- spadek popytu wynikający m.in. z faktu pojawiania się nowych rodzajów gier,
- sposób dystrybucji losów itp.

Tabela 14 Liczba loterii pieniężnych prowadzonych w latach 2006-2008 przez TS Sp. z o.o. i PML Sp. z o.o.*¹⁾

nazwa podmiotu	2006	2007	2008
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	18	23	37
PML Sp. z o.o.* ¹⁾	6	6	0
R A Z E M	24	29	37

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

¹⁾ PML Sp. z o.o. w likwidacji od 31 sierpnia 2007 roku, kontynuowała sprzedaż 6 loterii przejętych z PML Sp. z o.o.

Tabela 15 Średnioroczny przychód z jednej loterii pieniężnej (w tys. zł)

nazwa podmiotu	2006	2007	2008
Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	3 110,7	5 900,5	5 410,6
PML Sp. z o.o.*	178,7	115,3	-
PML Sp. z o.o. w likwidacji	-	34,8	-

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

* PML Sp. z o.o. w likwidacji od 31 sierpnia 2007 r.

Sprzedaż loterii pieniężnych organizowanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. utrzymuje tendencję wzrostową także dzięki zajęciu pozycji monopolisty w związku z likwidacją Polskiego Monopolu Loteryjnego Sp. z o.o. Od momentu rozpoczęcia przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o. działalności gospodarczej w zakresie loterii pieniężnych tj. od 1999 roku, udział przychodów PML Sp. z o.o. w tym segmencie w okresie ostatnich trzech lat wynosił odpowiednio w roku 2006 – 1,9%, w roku 2007 – 0,5% natomiast w roku 2008 – 0% (Spółka nie prowadziła działalności w tym zakresie).

↪ salony gry bingo pieniężne

Tabela 16 Przychody i dynamika przychodów salonów gry bingo pieniężne w latach 2006-2008

przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
2006	2007	2008	2007	2008
0	2 239	3 670	-	163,9

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W roku 2008 nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży gry bingo pieniężne o 63,9% w stosunku do roku 2007.

Działalność w zakresie prowadzenia salonów gry bingo pieniężne od roku 2007 prowadził jeden podmiot w dwóch salonach gier.

↪ punkty gry na automatach o niskich wygranych

Tabela 17 Przychody i dynamika przychodów punktów gry na automatach o niskich wygranych w latach 2006-2008

przychody (w tys. zł)			dynamika przychodów (rok poprzedni = 100)	
2006	2007	2008	2007	2008
2 417 472	4 931 358	8 603 104	204,0	174,5

Źródło: dane na podstawie Informacji rocznej z działalności podmiotu w punktach gry na automatach o niskich wygranych na terytorium RP za rok 2008

W 2008 roku nastąpił wzrost przychodów z gier urządzanych w punktach gry na automatach o niskich wygranych o 74,5% w porównaniu do roku 2007. Przychody te w roku 2007 w porównaniu do roku 2006 wzrosły o blisko 104%. W porównaniu z rokiem 2007 nastąpiło spowolnienie dynamiki wzrostu przychodów z tego tytułu.

Liczba punktów gry na automatach o niskich wygranych, na podstawie informacji rocznej o działalności podmiotów w punktach gry na automatach o niskich wygranych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej składanych przez podmioty Ministrowi Finansów, w których prowadzona była działalność na koniec roku wyniosła:

- w 2006 roku – **12 438** (wzrost o 28,6% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2007 roku – **18 372** (wzrost o 47,7% w stosunku do roku ubiegłego),
- w 2008 roku – **46 471** (wzrost o 152,9% w stosunku do roku ubiegłego).

Tabela 18 Średnia liczba automatów do gry o niskich wygranych eksploatowanych w punktach gry na automatach o niskich wygranych w latach 2006-2008

średnia liczba automatów do gry o niskich wygranych			dynamika wzrostu liczby automatów (rok poprzedni = 100)	
2006	2007	2008	2007	2008
18 950	27 746	38 871	146,4	140,1

Źródło: dane na podstawie systemu POLTAX

2.2. Wygrane w grach i zakładach wzajemnych

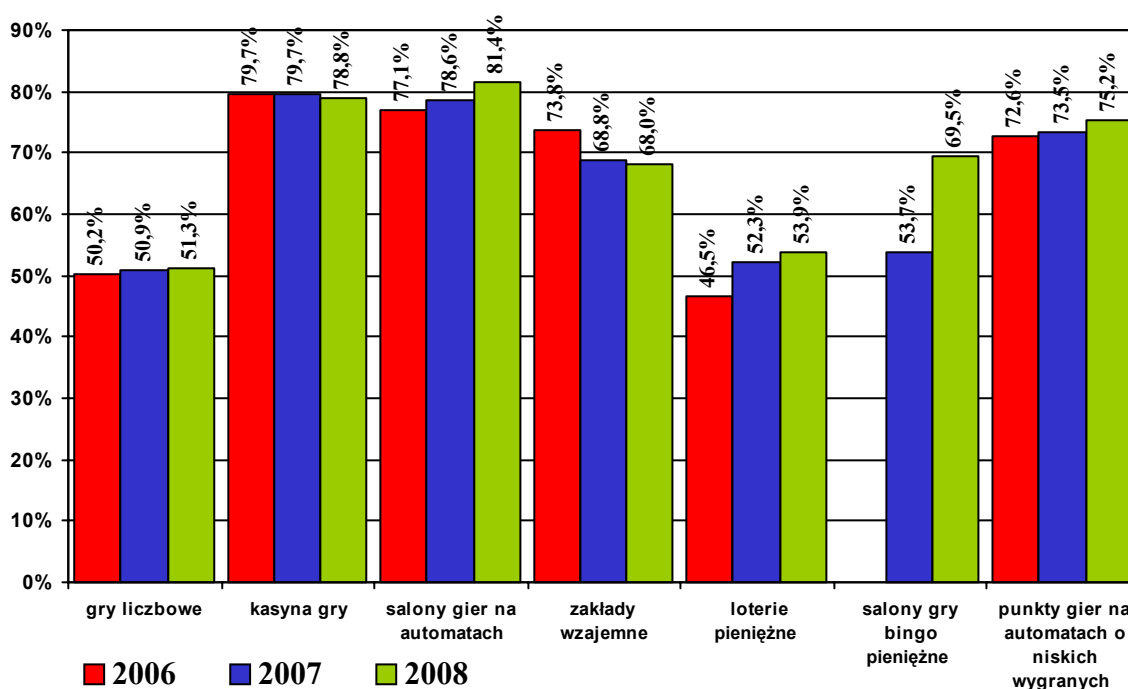
Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy, ogólna wartość wygranych w grze liczbowej, totalizatorze i grze bingo pieniężne nie może być niższa niż 50% kwoty wpłaconych stawek, a w loterii pieniężnej, loterii fantowej, grze telebingo oraz grze bingo fantowe – niższa niż 30% łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze.

Tabela 19 Wygrane w grach i zakładach wzajemnych na przestrzeni lat 2006-2008 (w tys. zł)

wyszczególnienie	wygrane			dynamika wygranych (rok poprzedni = 100)	
	2006	2007	2008	2007	2008
gry liczbowe	1 130 201	1 345 805	1 659 872	119,1	123,3
kasyna gry	867 918	1 064 308	1 066 668	122,6	100,2
salony gier na automatach	1 136 149	1 625 616	2 371 876	143,1	145,9
zakłady wzajemne	612 521	582 320	603 540	95,1	103,6
loterie pieniężne	26 552	71 383	107 933	268,8	151,2
salony gry bingo pieniężne	0	1 202	2 552	-	212,3
punkty gier na automatach o niskich wygranych	1 755 385	3 626 914	6 466 995	206,6	178,3
R A Z E M	5 528 726	8 317 548	12 279 436	150,4	147,6

Źródło: dane na podstawie: sprawozdania SGL-1 oraz rocznej informacji z działalności podmiotów w punktach gier na automatach o niskich wygranych

Wykres 5 Udział wygranych w przychodach z gier i zakładów wzajemnych w latach 2006-2008

2.3. Sytuacja finansowo – ekonomiczna podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych

W 2008 roku w różnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych, na podstawie udzielonych zezwoleń działalność prowadziło 75 podmiotów gospodarczych. Liczbę tych podmiotów obrazuje tabela poniżej.

Tabela 20 Liczba podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2007-2008 w zakresie gier

wyszczególnienie	liczba podmiotów	
	2007	2008
gry stanowiące monopol Państwa	2	1 ^{*/}
gry zaliczane do tzw. wysokiego hazardu (spółki prowadzące działalność wyłącznie w oparciu o zezwolenia udzielone przez MF oraz 5 spółek działających jednocześnie w oparciu o zezwolenia udzielone przez MF i dyrektorów IS)	19	19
gry zaliczane do tzw. niskiego hazardu (spółki prowadzące działalność wyłącznie w oparciu o zezwolenia udzielone przez dyrektorów IS oraz 2 spółki działające jednocześnie w oparciu o zezwolenia udzielone przez MF i dyrektorów IS)	45	55
R A Z E M	66	75

^{*/}jeden podmiot znajduje się w procesie likwidacji i nie prowadzi działalności

Wyniki finansowo-ekonomiczne podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w 2008 roku wykazane w bilansie oraz rachunku zysków i strat na dzień 31 grudnia 2008 roku oraz w sprawozdawczości sporządzanej przez podmioty dla Ministerstwa Finansów kształtowały się w sposób następujący:

2.3.1. Sytuacja majątkowa oraz źródła finansowania majątku podmiotów

Wartość aktywów jak i pasywów podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosła 2 768 387 tys. zł wobec 2 018 035 tys. zł w roku poprzednim.

Tabela 21 Struktura majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych oraz źródła jego finansowania (w tys. zł)

wyszczególnienie	2007				2008			
	ogółem podmioty	w tym:			ogółem podmioty	w tym:		
		podmioty realizujące monopol Państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF oraz przez IS (14+5) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS oraz przez MF – niski hazard (43+2)		podmioty realizujące monopol Państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF oraz przez IS (14+5) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS oraz przez MF oraz IS – niski hazard (53+2)
Liczba podmiotów	66	2	19	45	75	1 ^{*/}	19	55
Aktywa (w tys. zł)	2.018.035	944.819	543.105	530.111	2.768.387	1.132.957	622.567	1.012.863
w tym: A. majątek trwały	979.569	229.052	397.058	353.459	1.308.123	129.328	454.909	723.886
B. majątek obrotowy	1.038.466	715.767	146.047	176.652	1.460.264	1.003.629	167.658	288.977
Pasywa (w tys. zł)	2.018.035	944.819	543.105	530.111	2.768.387	1.132.957	622.567	1.012.863
w tym:								
A. Kapitały własne	1.286.462	746.747	225.110	314.605	1.637.258	858.979	247.552	530.727
w tym:								
- Kapitał podstawowy	254.998	118.386	70.187	66.425	273.336	114.071	79.903	79.362
B. zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania	731.573	198.072	317.995	215.506	1.131.129	273.978	375.015	482.136
w tym: - długoterminowe	153.520	7.143	117.740	28.637	238.585	33.362	114.648	90.575
- krótkoterminowe	578.053	190.929	200.255	186.869	892.544	240.616	260.367	391.561
Przychody z całokształtu działalności (w tys. zł)	10.682.050	2.921.628	4.349.752	3.410.670	14.870.298	3.572.085	5.259.760	6.038.453

Koszty z całokształtu działalności (w tys. zł)	10.031.762	2.565.479	4.265.376	3.200.907	14.096.518	3.189.968	5.197.806	5.708.744
Zysk/strata z działalności gospodarczej (w tys. zł)	650.288	356.149	84.376	209.763	773.780	382.117	61.954	329.709
Zyski nadzwyczajne (w tys. zł)	61	0	0	61	198	0	0	198
Starty nadzwyczajne (w tys. zł)	652	0	0	652	1.232	0	7	1.225
Zysk / strata brutto (w tys. zł)	649.697	356.149	84.376	209.172	772.746	382.117	61.947	328.682
Podatek dochodowy (w tys. zł)	112.158	48.606	19.412	44.140	162.035	76.750	16.232	69.053
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego (w tys. zł)	46.257	46.257	0	0	45.860	45.860	0	0
Wzrost aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego.					105	0	0	105
Zysk /strata netto (w tys. zł)	491.282	261.285	64.964	165.033	564.956	259.507	45.715	259.734

^{*)} jeden podmiot znajduje się w procesie likwidacji i nie prowadzi działalności

Źródło: dane liczbowe uzyskane z bilansów oraz rachunku zysków i strat spółek prowadzących działalność na podstawie zezwoleń wydanych przez Ministra Finansów oraz dyrektorów izb skarbowych

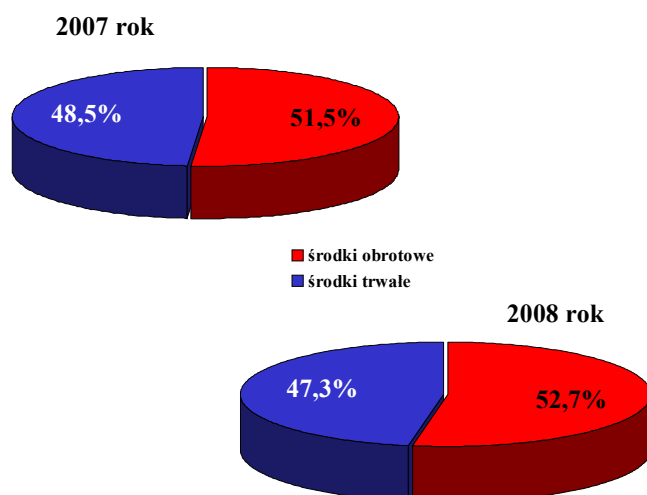
W strukturze aktywów w 2008 roku :

- **majątek trwały** stanowił **47,3 %** wobec **48,5%** przed rokiem, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 11,4% wobec 24,2% w roku poprzednim,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 73,1% (wysoki hazard) oraz 71,5% (niski hazard) wobec 73,1% (wysoki hazard) oraz 66,7% (niski hazard) w roku poprzednim,
- **majątek obrotowy** stanowił **52,7%** wobec **51,5%** przed rokiem, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 88,6% wobec 75,8% w roku poprzednim,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 26,9% (wysoki hazard) oraz 28,5% (niski hazard) wobec 26,9% (wysoki hazard) oraz 33,3% (niski hazard) przed rokiem.

W strukturze całego rynku gier i zakładów wzajemnych wartość aktywów podmiotów prowadzących działalność na tym rynku wyniosła:

- w odniesieniu do spółek prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa w 2008 roku 40,9% wobec 46,8% w roku poprzednim,
- w pozostałych podmiotach odpowiednio 22,5% (wysoki hazard) oraz 36,6% (niski hazard) wobec 26,9% (wysoki hazard) oraz 26,3% (niski hazard) w roku poprzednim.

Wykres 6 Struktura majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2007-2008

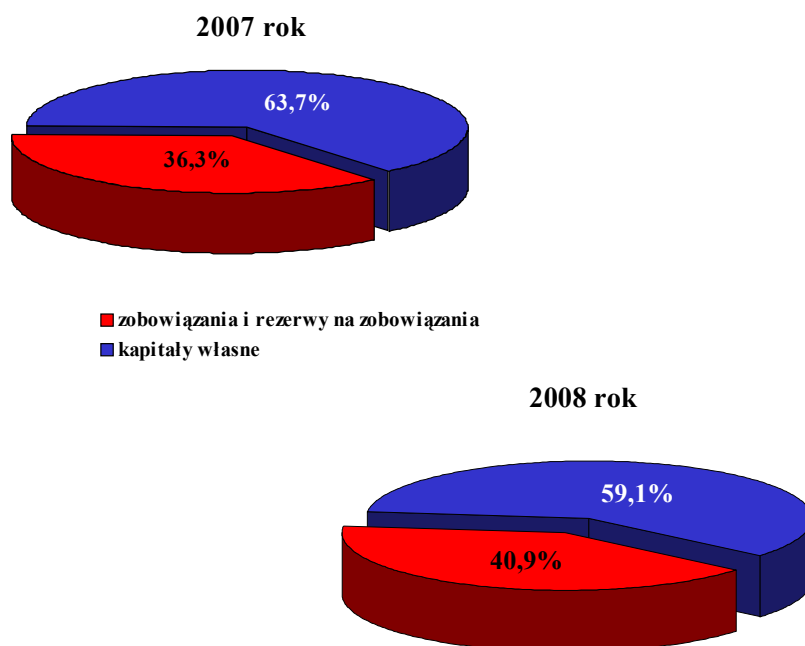

W 2008 roku w strukturze aktywów podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych, majątek obrotowy zwiększył się o 1,2 punktu procentowego w stosunku do 2007 roku, a majątek trwały był odpowiednio niższy. Sposób zaangażowania kapitałów podmiotów ww. rynku przedstawia Tabela 21.

W strukturze pasywów:

- **kapitały własne** stanowiły **59,1%** wobec **63,7%** w roku poprzednim, w tym:
 - w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa 75,8% wobec 79,0% w roku poprzednim,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 39,8% (wysoki hazard) oraz 52,4% (niski hazard) wobec 41,4% (wysoki hazard) oraz 59,3% (niski hazard) w roku poprzednim.
- **zobowiązania i rezerwy na zobowiązania** stanowiły **40,9%** wobec **36,3%** w roku poprzednim, w tym w spółkach prowadzących działalność:
 - w zakresie objętym monopolem Państwa 24,2% wobec 21,0% w roku poprzednim,
 - w pozostałych podmiotach odpowiednio 60,2% (wysoki hazard) oraz 47,6% (niski hazard) wobec 58,6% (wysoki hazard) oraz 40,7% (niski hazard) w roku poprzednim.

Wykres 7 Struktura źródeł finansowania majątku podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2007-2008

Powyższe dane wskazują, że w roku 2008 tak jak w roku 2007 na finansowanie majątku podmioty działające na rynku gier i zakładów wzajemnych w ujęciu globalnym w większym stopniu angażowały kapitały własne (odpowiednio 59,1% i 63,7%) niż obce (odpowiednio 40,9% i 36,3%). Niemniej w analizowanym okresie nastąpił spadek udziału kapitałów własnych (o 4,6 punktu procentowego) na korzyść zewnętrznych źródeł finansowania majątku.

Ponadto, struktura źródeł finansowania majątku kształtowała się różnie w poszczególnych podmiotach prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych, i tak:

- podmioty prowadzące działalność w zakresie objętym monopolem Państwa w większym stopniu angażowały kapitały własne niż obce. W strukturze pasywów tych podmiotów - kapitały własne w roku 2008 stanowiły 75,8% wobec 79,0% przed rokiem, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 24,2% wobec 21,0% przed rokiem,
- podmioty zaliczone do grupy tzw. „wysokiego hazardu” w większym stopniu angażowały kapitały obce niż własne. W strukturze pasywów kapitały własne w roku 2008 stanowiły 39,8% wobec 41,4% przed rokiem, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 60,2% wobec 58,6% przed rokiem,
- podmioty zaliczane do grupy tzw. „niskiego hazardu” w większym stopniu angażowały kapitały własne niż obce. W strukturze pasywów kapitały własne w roku 2008 stanowiły 52,4% wobec 59,3% przed rokiem, a zobowiązania ogółem i rezerwy na zobowiązania stanowiły 47,6% wobec 40,7% przed rokiem.

Przychody z całokształtu działalności w 2008 roku w stosunku do roku ubiegłego były wyższe o 39,2% przy czym w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa były wyższe o 22,3%, zaś w pozostałych podmiotach odpowiednio wyższe o 20,9% (wysoki hazard) i 77,1% (niski hazard).

Na przychody z całokształtu działalności podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych składają się przychody netto ze sprzedaży towarów i usług, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Wynik finansowy brutto podmiotów prowadzących działalność na rynku gier i zakładów wzajemnych w roku 2008 wyniósł 772 746 tys. zł, i wzrósł o 18,9% w porównaniu do 649 697 tys. zł w roku 2007. W tym w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa prowadzących działalność w zakresie gier stanowiących monopol Państwa w 2008 roku wynik finansowy brutto wyniósł 382 117 tys. zł i wzrósł o 7,3% w porównaniu do 356 149 tys. zł w roku 2007.

Podatek dochodowy ww. podmiotach w 2008 roku był wyższy i wyniósł 162 035 tys. zł wobec 112 158 tys. zł w roku poprzednim, natomiast obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego w 2008 roku wyniosły 45 860 tys. zł wobec 46 257 tys. zł w roku poprzednim. Spadek wartości wpływów z tytułu obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego spowodowany jest zmniejszeniem obciążeń w spółkach działających w zakresie monopolu Państwa, które generują 100% wpływów z tego tytułu.

Wynik finansowy netto ww. podmiotów w 2008 roku ukształtował się na poziomie 564 956 tys. zł, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie objętym monopolem Państwa na poziomie 259 507 tys. zł,
- w pozostałych spółkach odpowiednio 45 715 tys. zł (wysoki hazard) oraz 259 734 tys. zł (niski hazard).

2.3.2. Kapitały własne podmiotów

Tabela 22 Struktura kapitałów własnych podmiotów rynku gier i zakładów wzajemnych

(w tys. zł)

wyszczególnienie	2007				2008			
	ogółem podmioty	w tym:			ogółem podmioty	w tym:		
		podmioty realizujące monopol Państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF i IS (17+3) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS i MF (30+2) – niski hazard		podmioty realizujące monopol Państwa	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez MF i IS (14+5) – wysoki hazard	podmioty posiadające zezwolenia wydane przez IS i MF (53+2) – niski hazard
Liczba podmiotów	67	2	19	45	75	1 ^{*)}	19	55
Kapitały własne, w tym:	1.286.462	746.747	225.110	314.605	1.483.542	858.978	247.552	377.012
Kapitał podstawowy	254.998	118.386	70.187	66.425	264.586	114.071	79.903	70.612
Kapitał zapasowy	564.327	372.150	119.896	72.281	742.153	485.400	163.195	93.558
Kapitał z aktualiz. wyceny	2.710	-862	3.572	0	673	0	1.026	-353
Poz. kapitały rezerwowe	12.088	0	2.238	9.850	37.104	0	6.628	30.476
Zysk/strata lat ubiegłych	-35.334	-4.212	-35.747	4.626	-75.409	0	-56.567	-18.842
Zysk/strata roku obrot.	491.282	261.285	64.964	165.033	523.011	259.507	55.574	207.930
Odpisy zysku netto	-3.609	-	-	-3.609	-8.576	0	-2.207	-6.369

^{*)} jeden podmiot znajduje się w procesie likwidacji i nie prowadzi działalność

Źródło: dane liczbowe uzyskane z bilansów oraz rachunku zysków i strat spółek prowadzących działalność na podstawie zezwoleń udzielonych przez Ministra Finansów oraz dyrektorów izb skarbowych

Łączna wartość kapitałów własnych podmiotów rynku gier zakładów wzajemnych w 2008 roku, w stosunku do roku ubiegłego, wzrosła o 15,3% w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie gier objętych monopolem Państwa nastąpił wzrost o 15,0%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu wzrosła o 10,0%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosła o 19,8%.

Łączna wartość kapitału podstawowego (udziały, akcje), w stosunku do roku ubiegłego, była wyższa o 3,8%, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie gier objętych monopolem Państwa była niższa o 3,6%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu była wyższa o 13,8%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosła o 6,3%.

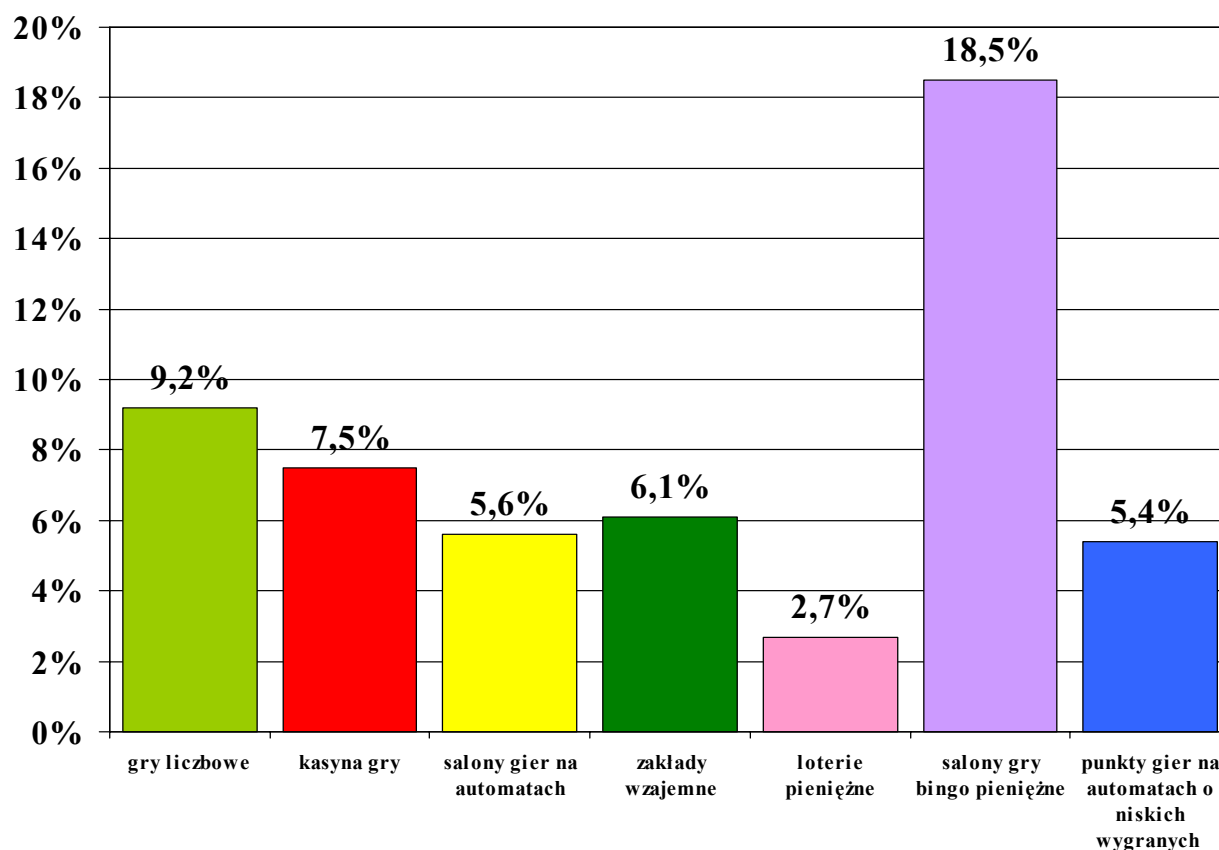
Łączna wartość kapitału zapasowego, w stosunku do roku ubiegłego, wzrosła o 31,5%, w tym:

- w spółkach prowadzących działalność w zakresie gier objętych monopolem Państwa wzrost wyniósł 30,4%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do wysokiego hazardu wzrosła o 36,1%,
- w spółkach zaliczonych do grupy podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. gier zaliczanych do niskiego hazardu wzrosła o 29,4%.

2.3.3. Rentowność sprzedaży gier i zakładów wzajemnych

Rentowność sprzedaży gier i zakładów wzajemnych w poszczególnych segmentach rynku w 2008 roku, podobnie jak w latach poprzednich, charakteryzuje się bardzo dużą rozpiętością. Rentowność loterii pieniężnych wyniosła 2,7%, a gier liczbowych kształtowała się na takim samym poziomie jak w 2007 roku i wyniosła 9,2 %. Znacznie wzrosła rentowność sprzedaży gry bingo pieniężne, tj. do 18,5%.

Wykres 8 Wskaźniki rentowności gier i zakładów wzajemnych w 2008 roku

Rentowność sprzedaży w poszczególnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych w latach 2006-2008 przedstawiała się w sposób następujący:

gry liczbowe

Tabela 23 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier liczbowych w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności
2006	10,0%
2007	9,0%
2008	9,2%

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Rentowność sprzedaży gier liczbowych w 2008 roku kształtowała się na zbliżonym samym poziomie jak w 2007 roku, tj. na poziomie 9,2%. Wysoki poziom rentowności świadczy o dużym zainteresowaniu graczy tym segmentem rynku.

☞ kasyna gry

Tabela 24 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier urządzanych w kasynach gry w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności	liczba ośrodków gier	
		całkowita	ośrodki nierentowne
2006	2,6%	27	11
2007	1,6%	28	11
2008	7,5%	27	11

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W 2008 roku wskaźnik rentowności wzrósł o 5,9 % w stosunku do roku poprzedniego i osiągnął wartość 7,5%. Liczba nierentownych ośrodków gier utrzymała się na poziomie 11 ośrodków.

☞ salony gier na automatach

Tabela 25 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier urządzanych w salonach gier na automatach w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności	liczba ośrodków gier	
		całkowita	ośrodki nierentowne
2006	4,7%	188	45
2007	5,8%	204	35
2008	5,6%	251	53

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W roku 2008 zaobserwowano nieznaczny, o 0,2 punktu procentowego do poziomu 5,6%, spadek wskaźnika rentowności dla gier urządzanych w salonach gier na automatach. Jednocześnie liczba ośrodków nierentownych w 2008 roku w stosunku do 2007 roku wzrosła do 53 ośrodków. Wynika to z uruchomienia dużej liczby nowych ośrodków gier w roku 2008.

☞ zakłady wzajemne

Tabela 26 Wskaźniki rentowności sprzedaży zakładów wzajemnych w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności
2006	2,0%
2007	4,7%
2008	6,1%

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Od roku 2006, w którym wskaźnik rentowności zakładów wzajemnych wyniósł 2%, w kolejnych dwóch latach obserwuje się tendencję wzrostową tego wskaźnika do poziomu 6,1% w 2008 roku.

☞ loterie pieniężne

Tabela 27 Wskaźniki rentowności sprzedaży loterii pieniężnych w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności			
	ogółem	Totalizator Sportowy Sp. z o.o.	PML Sp. z o.o.*	PML Sp. z o.o. w likwidacji
2006	13,1%	13,6%	ujemny	-
2007	9,0%	9,0%	ujemny	27%
2008	2,7%	2,7%	-	-

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

* PML Sp. z o.o. w likwidacji od 31 sierpnia 2007 roku

W 2008 roku rentowność sprzedaży w segmencie rynku loterii pieniężnych w stosunku do roku 2007 spadła o 6 punktów procentowych. W 2008 roku loterie pieniężne były urządzone tylko przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o.

☛ salony gry bingo pieniężne

Tabela 28 Wskaźniki rentowności sprzedaży gry bingo pieniężne w latach 2006-2008

rok	wskaźnik rentowności
2006	nie prowadzono
2007	ujemny
2008	18,5%

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

W 2008 roku został otwarty drugi salon gry bingo pieniężne. Obydwa salony wykazały wysoką rentowność sprzedaży z gier.

☛ punkty gry na automatach o niskich wygranych

Tabela 29 Wskaźniki rentowności sprzedaży gier na automatach o niskich wygranych w latach 2006 – 2008

rok	wskaźnik rentowności
2006	4,7%
2007	7,9%
2008	5,4%

Źródło: dane na podstawie rocznej informacji z działalności podmiotów w punktach gier na automatach o niskich wygranych

Wskaźnik rentowności sprzedaży gier urządzanych w punktach gier na automatach o niskich wygranych w 2008 roku, w porównaniu do 2007 roku obniżył się o 2,5 punktu procentowego do poziomu 5,4%.

3. Podatek od gier, opłaty i dopłaty w grach stanowiących monopol Państwa

3.1. Podatek od gier

Tabela 30 Podatek od gier na podstawie sprawozdań SGL-1 oraz rocznej informacji z działalności podmiotów w punktach gier na automatach o niskich wygranych. (w tys. zł)

wyszczególnienie	podatek od gier			dynamika podatku od gier (rok poprz. = 100)	
	2006	2007	2008	2007	2008
gry liczbowe	450 310	529 027	647 352	117,5	122,4
kasyna gry	99 641	122 051	129 707	122,5	106,3
salony gier na automatach	151 855	198 897	244 555	131,0	123,0
zakłady wzajemne	83 037	83 948	87 739	101,1	104,5
loterie pieniężne	8 560	20 491	30 029	239,4	146,5
salony gry bingo pieniężne	0	225	369	-	164,0
razem gry i zakłady wzajemne	793 403	954 639	1 139 751	120,3	119,4
punkty gier na automatach o niskich wygranych	114 213	155 381	294 559	136,0	189,6
R A Z E M	907 616	1 110 020	1 434 310	122,3	129,2

Kwoty należne z tytułu podatku od gier w 2008 roku osiągnęły poziom 1,43 mld zł i były wyższe niż w roku 2007 o 29,2%.

Zrealizowane dochody budżetu państwa z tytułu podatku od gier za 2008 rok wyniosły 1,40 mld zł¹⁰.

Różnica pomiędzy kwotą należną z tytułu podatku od gier a kwotą zrealizowanych dochodów budżetu państwa wynika między innymi z:

- dokonanych w 2008 roku wpłat za lata poprzednie,
- niewpłaconych zaległości,
- wydanych pokontrolnych decyzji wymiarowych dotyczących wpłat podatku od gier i jego zwrotu,
- przesunięcia w niektórych przypadkach części płatności podatku od gier na początek nowego roku budżetowego.

Wzrost tych wpływów został wygenerowany przede wszystkim przez segmenty gier na automatach o niskich wygranych oraz salonów gier na automatach.

W 2008 roku wzrost wpływów z podatku od gier odnotowano we wszystkich segmentach rynku:

- największy wzrost zaobserwowano w segmencie gier na automatach o niskich wygranych – wzrost wpływów z podatku od gier wyniósł 89,4%,
- salonów gier na automatach, gdzie wpływy z podatku od gier wzrosły o 23%,
- w grach liczbowych – o 22,4%,
- w kasynach – o 6,3%,
- w segmencie zakładów wzajemnych – o 4,5%.

Zanotowano także wysoki wzrost wpływów podatkowych z:

- salonów gry bingo pieniężne – o 64%,
- loterii pieniężnych – o 46,5%,

jednocześnie z uwagi na niski udział tych gier w strukturze łącznych wpływów podatkowych rynku gier i zakładów wzajemnych znaczenie tego wzrostu ma charakter marginalny.

W analizowanym okresie, w dochodach budżetu państwa z tytułu podatku od gier, wzrastał sukcesywnie udział podatku od gier na automatach o niskich wygranych, również w niewielkim zakresie wzrastał udział loterii pieniężnych i gry bingo pieniężne. Zanotowano spadek udziału wpływów podatkowych z gier urządzanych w kasynach gry, salonach gier na automatach i zakładów wzajemnych.

Tabela 31 Struktura wpływów z podatku od gier w latach 2006-2008 w podziale na rodzaje gier i zakłady wzajemne (w %)

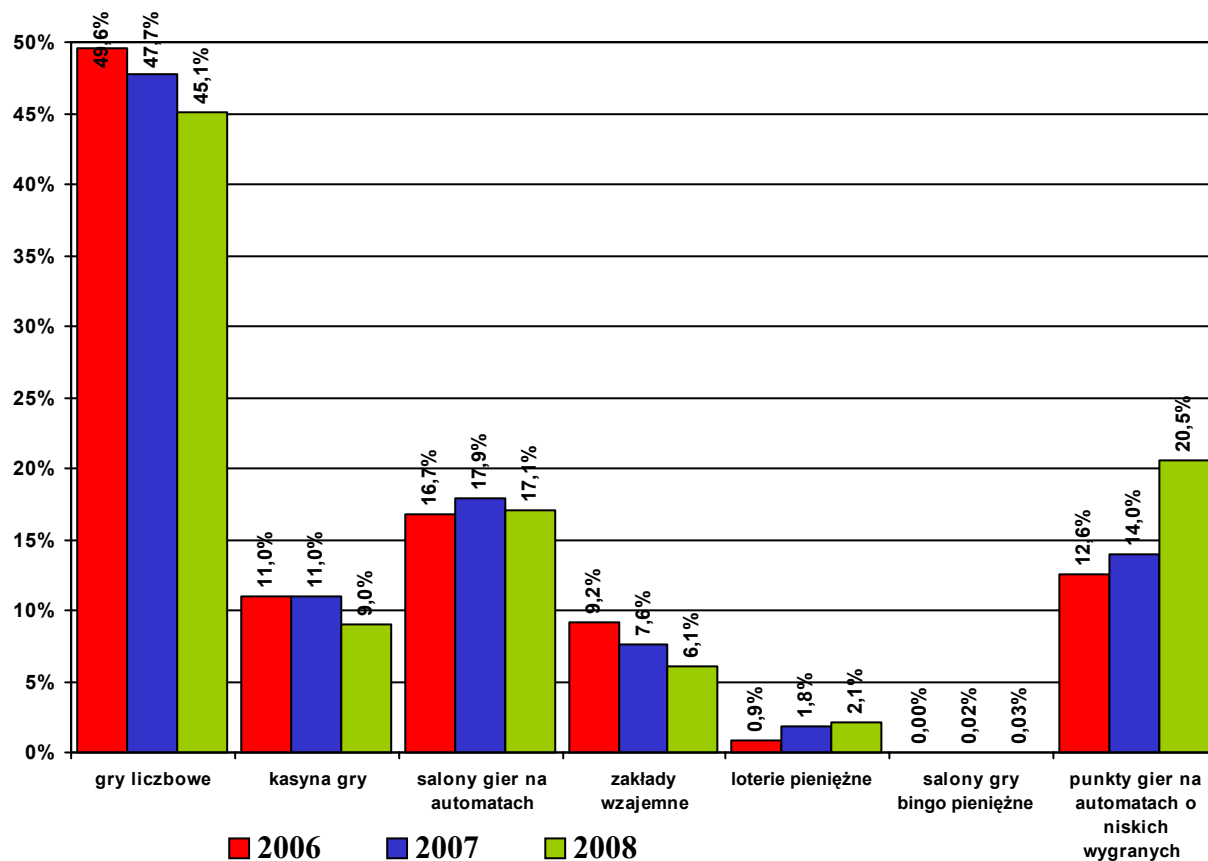
rodzaj gry	2006	2007	2008
gry liczbowe	49,6	47,7	45,1
kasyna gry	11,0	11,0	9,0
salony gier na automatach	16,7	17,9	17,1
zakłady wzajemne	9,2	7,6	6,1
loterie pieniężne	0,9	1,8	2,1
salony gry bingo pieniężne	0,0	0,02	0,03
punkty gier na automatach o niskich wygranych	12,6	14,0	20,5

¹⁰ Dane z wykonania budżetu państwa za 2008 r.

W strukturze wpływów z podatku od gier za 2008 rok największy udział miały następujące rodzaje gier i zakładów wzajemnych, w kolejności:

- gry liczbowe (45,1%),
- punkty gier na automatach o niskich wygranych (20,5%),
- salony gier na automatach (17,1%),
- kasyna gry (9%),
- zakłady wzajemne (6,1%),
- loterie pieniężne i bingo pieniężne (odpowiednio: 2,1% i 0,03%).

Wykres 9 Zmiana struktury wpływów z podatku od gier w latach 2006-2008

Struktura wpływów z podatku od gier na przestrzeni lat 2006-2008 wskazuje na zmniejszenie się udziału wpływów z gier liczbowych, zakładów wzajemnych i kasyn gry w łącznych wpływach podatkowych. Udział segmentu salonów gier na automatach wykazuje wahania w granicach 16,7% do 17,9%, zaś pozostałe segmenty rynku zwiększyły swój udział w generowaniu podatku od gier. W największym stopniu wzrost nastąpił w segmentach: gier na automatach o niskich wygranych – z 12,6% w 2006 roku do 20,5% w roku 2008, z loterii pieniężnych z 0,9% w 2006 roku do 2,1% dwa lata później oraz w marginalnym zakresie - salonów gry bingo pieniężne.

Dynamika wpływów z tytułu podatku od gier w poszczególnych segmentach rynku gier i zakładów wzajemnych jest zróżnicowana i przedstawiała się w następujący sposób:

↩ gry liczbowe

Podatek od gier liczbowych począwszy od roku 2006 zmniejsza się. Udział podatku od gier liczbowych we wpływach z tytułu podatku od gier na przestrzeni lat 2006-2008 przedstawia się w sposób

następujący:

- w 2006 roku – 49,6%,
- w 2007 roku – 47,7%,
- w 2008 roku – 45,1%.

↵ **kasyna gry**

Udział podatku od gier urządzanych w kasynach gry przez kolejne dwa lata utrzymał się na niezmiennym poziomie, w 2008 roku obniżył się do poziomu 9%:

- w 2006 roku – 11,0%,
- w 2007 roku – 11,0%,
- w 2008 roku – 9%.

↵ **salony gier na automatach**

W strukturze podatku od gier w analizowanym okresie wpływów z tytułu podatku od gier na automatach wynosiły około 17%:

- w 2006 roku – 16,7%,
- w 2007 roku – 17,9%,
- w 2008 roku – 17,1%.

↵ **zakłady wzajemne**

Na przestrzeni lat 2006 – 2008 udział wpływów z tytułu podatku od gier z zakładów wzajemnych w podatku od gier ogółem stopniowo malał:

- w 2006 roku – 9,1%,
- w 2007 roku – 7,6%,
- w 2008 roku – 6,1%.

Tabela 32 Podatek od gier z zakładów wzajemnych w latach 2006 - 2008 (w tys. zł)

rodzaje zakładów wzajemnych	2006	2007	2008
totalizatory	807	1 161	1 229
bukmacherstwo	82 230	82 787	86 510
R A Z E M	83 037	83 948	87 739

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

Dominująca część wpływów z podatku od gier z zakładów wzajemnych w dalszym ciągu generowana jest przez podmioty urządzające zakłady bukmacherstwa (98,6%). W roku 2008 odnotowano wzrost udziału zakładów totalizatora do poziomu 1,4%.

a) zakłady totalizatora – struktura wpływów z podatku od gier

Tabela 33 Struktura wpływów podatku od gier z totalizatorów w latach 2006-2008 (w %)

rodzaje totalizatorów	2006	2007	2008
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	1,0	15,8	20,2
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi	99,0	84,2	79,8

W strukturze wpływów z podatku od gier z zakładów totalizatora, przeważał podatek od zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi. Zgodnie z ustawą, stawka

podatku od gier dla zakładów wzajemnych wynosi 10%, a na odgadywanie wyników sportowego współzawodnictwa zwierząt na podstawie zezwoleń udzielonych wyłącznie na ich urządzenie – 2%. W analizowanych latach 2006-2008 udział zakładów totalizatora obejmujących współzawodnictwo zwierząt sukcesywnie zwiększał się.

b) zakłady bukmacherstwa – struktura wpływów z podatku od gier

Tabela 34 Struktura wpływów z podatku od gier z zakładów bukmacherskich w latach 2006-2008 (w %)

rodzaje zakładów bukmacherskich	2006	2007	2008
odgadywanie wyników współzawodnictwa zwierząt	–	0,3	0,3
odgadywanie wyników współzawodnictwa ludzi i inne zdarzenia	100,0	99,7	99,7

W roku 2007 wznowiono prowadzenie zakładów bukmacherstwa w zakresie odgadywania wyników sportowego współzawodnictwa zwierząt. Podatkowe przychody z tego tytułu w strukturze podatku od gier z zakładów bukmacherstwa wyniosły 0,3%. W strukturze wpływów podatkowych związanych z odgadywaniem wyników współzawodnictwa ludzi i innych zdarzeń, większą część wpływów, tj. 59,3% uzyskano z tytułu „zaistnienia różnych zdarzeń” społecznych lub ekonomicznych. Stanowi to wzrost w stosunku do roku 2007, w którym z tego samego tytułu uzyskano 43,3% wpływów podatkowych w strukturze podatku od zakładów bukmacherskich. Pozostałe 40,4% wpływów podatkowych w 2008 roku zyskano z zakładów polegających na odgadywaniu wyników sportowego współzawodnictwa ludzi.

☞ loterie pieniężne

W strukturze podatku od gier udział loterii pieniężnych kształtował się zgodnie z poniższym:

- w 2006 roku – 0,9%,
- w 2007 roku – 1,8%,
- w 2008 roku – 2,1%.

☞ salony gry bingo pieniężne

W roku 2006 sektor salonów gry bingo pieniężne nie wykazywał wpływów z tytułu podatku od gier w związku z wygaśnięciem w 2004 roku zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie urządzania gry bingo pieniężne. W wyniku podjęcia działalności w tym zakresie w roku 2007 ponownie zanotowano wpływy z tytułu podatku od gry bingo pieniężne. W strukturze podatku od gier udział gry bingo pieniężne kształtował się następująco:

- w 2006 roku – 0%,
- w 2007 roku – 0,02%,
- w 2008 roku – 0,03%.

☞ punkty gier na automatach o niskich wygranych

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 roku o zmianie ustawy o grach i zakładach wzajemnych¹¹ zryczałtowany podatek od gier na automatach o niskich wygranych uległ zmianie. I tak, w myśl ww. ustawy od dnia 1 stycznia 2008 roku podatnicy posiadający zezwolenie na urządzenie gier na automatach o niskich wygranych uiszczali zryczałtowany podatek w wysokości 180 euro miesięcznie od gier urządzanych na każdym automacie. Stanowiło to podwyższenie zryczałtowanego podatku od gier w porównaniu do obowiązującego w roku poprzednim o 55 euro miesięcznie od każdego automatu.

¹¹ Dz.U. z 2007 roku Nr 192, poz. 1380

Wpływy ze zryczałtowanego podatku od gier na automatach o niskich wygranych w roku 2008 wyniosły 294,2 mln zł i stanowiły 20,5% udziału w podatku od gier z całego rynku gier i zakładów wzajemnych. W porównaniu do roku poprzedniego, w wartościach pieniężnych nastąpił wzrost wpływów podatkowych o 89,4%. Utrzymała się bardzo wysoka tendencja wzrostowa tego segmentu w rynku. W strukturze podatku od gier udział gier na automatach o niskich wygranych kształtował się zgodnie z poniższym:

- w 2006 roku – 12,6%,
- w 2007 roku – 14%,
- w 2008 roku – 20,5%.

3.2. Wpływy z opłat za zezwolenia, egzaminy i świadectwa zawodowe w 2008 roku

Zgodnie z ustawą opłaty za udzielenie bądź przedłużenie zezwolenia, przeprowadzenie egzaminu, wydanie świadectwa zawodowego i uznanie za równoważne świadectwa wydanego przez wyspecjalizowaną organizację, na podstawie art. 19 ust. 4 ustawy, stanowią dochód budżetu państwa i były wpłacane na wyodrębniony rachunek ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W roku 2008 wpływy z tego tytułu wyniosły 41,3 mln zł i były wyższe o 55,3 % niż w roku 2007, kiedy to wpływy z tego tytułu wyniosły 26,6 mln zł. Wysokość wpływów z opłat za zezwolenia, egzaminy i świadectwa zawodowe warunkowana jest indywidualnymi decyzjami podmiotów w zakresie skali i zakresu prowadzenia działalności oraz szkolenia pracowników.

3.3. Dopłaty do stawek, cen losów i innych dowodów udziału w grach

Nowelizacja ustawy *o grach losowych i zakładach wzajemnych* z dnia 19 sierpnia 1994 roku¹² z dniem 1 listopada 1994 roku wprowadziła dopłaty do stawek w grach liczbowych stanowiących monopol Państwa w wysokości 20% stawki ustalonej dla gry.

Z dniem 15 czerwca 2003 roku, w wyniku kolejnej nowelizacji ustawy zwiększono stawkę dopłat w grach liczbowych z 20% do 25%. Ponadto ustanowiono dopłaty do wiedeoloterii, loterii pieniężnych i gry telebingo w wysokości 10%.

Według stanu prawnego obowiązującego na koniec 2008 roku wpływy z ww. źródeł przekazywane były na wyodrębniony rachunek utworzony w tym celu przez:

- ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego – w wysokości 20%,
- ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu – w wysokości 80%.

Kwotę naliczonych dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa w latach 2006-2008 ilustruje tabela poniżej.

Tabela 35 Wpływy z tytułu dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa (w tys. zł)

rok	2006	2007	2008
wpływy z dopłat do stawek w grach liczbowych	562 887	661 284	809 190
wpływy z dopłat do stawek w loteriach pieniężnych	5 503	13 603	20 019
RAZEM DOPLATY	568 390	674 887	829 209

Źródło: dane na podstawie sprawozdania SGL-1

¹² Dz. U. z 1994r., Nr 98, poz. 472

W roku 2008 przekazano kwotę dopłat w obowiązujących prawem terminach w wysokości 805 453 tys. zł, w tym na:

- kulturę 161 091 tys. zł,
- sport 644 362 tys. zł.

4. Nadzór i kontrola działalności określonej ustawą

W roku 2008 zgodnie z art. 48 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych, sprawował nadzór i kontrolę nad działalnością podmiotów urządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne lub gry na automatach - w zakresie zgodności tej działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz regulaminem gry losowej, zakładu wzajemnego lub gry na automacie.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych wykonywał nadzór i kontrolę nad działalnością podmiotów urządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne lub gry na automatach za pośrednictwem podległych mu jednostek takich jak:

- 1) właściwe merytorycznie departamenty Ministerstwa Finansów (Departament Służby Celnej oraz Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier),
- 2) izby skarbowe i urzędy skarbowe,
- 3) urzędy celne.

Zgodnie z art. 48a ustawy w 2008 roku izba skarbowa, która udzieliła zezwolenia, sprawowała nadzór i kontrolę nad działalnością podmiotów urządzających gry na automatach o niskich wygranych w zakresie zgodności tej działalności z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz regulaminem gry.

Korzystając ze stworzonych możliwości prawnych obowiązujących w 2008 roku, minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazał w drodze rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie upoważnienia dyrektorów izb skarbowych do wykonywania niektórych czynności w zakresie gier i zakładów wzajemnych¹³ zakres swoich uprawnień nadzorczych i kontrolnych dyrektorom izb skarbowych w stosunku do podmiotów urządzających gry na obszarze działania izby, takich jak: loterie fantowe, gry bingo fantowe i loterie promocyjne.

Departament Służby Celnej Ministerstwa Finansów wykonywał nadzór i kontrolę poprzez szczegółową analizę przedstawionych dokumentów w postępowaniu administracyjnym, w ramach prowadzonej procedury o wydanie zezwolenia. Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów wykonywał nadzór i kontrolę w podmiotach prowadzących działalność w oparciu o zezwolenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz w podmiotach realizujących monopol Państwa w dziedzinie gier losowych. Nadzór i kontrola właściwych merytorycznie departamentów Ministerstwa Finansów wykonywana była również przez stałą współpracę z innymi organami państwowymi w zakresie nadzoru nad rynkiem gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych.

W roku 2008 nadzór i kontrola realizowana przez izby skarbowe, urzędy kontroli skarbowej, urzędy skarbowe oraz urzędy celne była wykonywana przez:

¹³ Dz. U. z 2003r., Nr 152, poz. 1486

- dyrektorów właściwych izb skarbowych w ramach prowadzonej procedury o wydanie zezwolenia oraz w zakresie kontroli prawidłowości urządzania loterii fantowych, gry bingo fantowe, loterii promocyjnych i gier na automatach o niskich wygranych - zgodnie z terytorialnym zasięgiem urządzania tych gier i miejscem wydania decyzji zezwalającej,
- naczelników urzędów skarbowych w zakresie prawidłowości rozliczania zobowiązań podatkowych oraz prawidłowości sporządzania deklaracji podatkowych w trakcie kontroli planowych i doraźnych,
- dyrektorów urzędów kontroli skarbowej w zakresie uprawnień zawartych w ustawie o grach i zakładach wzajemnych,
- naczelników urzędów celnych w zakresie sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego nad grami urządzanymi w kasynach gry, grami na automatach w salonach gier i grami na automatach o niskich wygranych w punktach gier, w miejscach ich urządzania oraz wykonywanie działań kontrolnych w podmiotach urządzających gry na automatach bez zezwolenia.

W roku 2008 celem kontroli prowadzonych przez pracowników Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier na podstawie upoważnień ministra właściwego do spraw finansów publicznych było badanie czy podmiot, któremu minister udzielił zezwolenia lub realizuje monopol Państwa w dziedzinie gier losowych nie narusza przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych, nie uchybia przepisom regulaminów oraz czy nie narusza warunków określonych w zezwoleniu. Jednocześnie badano przeciwdziałanie praniu pieniędzy w przypadku urządzania i prowadzenia gier i zakładów wzajemnych. Kontrola w szczególności obejmowała: identyfikację klienta, rejestracje transakcji (podejrzaney lub powyżej określonej kwoty), przechowywanie rejestrów i dokumentów źródłowych przez okres 5 lat, okresową analizę rejestrów i dokumentów źródłowych, przekazywanie informacji Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej, wstrzymywanie transakcji.¹⁴

Celem kontroli prowadzonych przez dyrektorów izb skarbowych było badanie czy podmiot, któremu dyrektor izby skarbowej udzielił zezwolenia nie narusza przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych, nie uchybia przepisom regulaminów oraz czy nie narusza warunków określonych w zezwoleniu.

Celem kontroli prowadzonych przez organy kontroli skarbowej było zapewnienie wykonywania zobowiązań podatkowych.

Celem kontroli prowadzonych przez naczelników urzędów celnych było sprawowanie szczególnego nadzoru podatkowego nad prawidłowością urządzania gier w kasynach gry, gier na automatach w salonach gier i gier na automatach o niskich wygranych w punktach gier. Kontrola podlegało otwarcie i zamknięcie stołów gry w kasynach gry, obliczanie rezultatów gier na stołach i na automatach, a także przychodów i stosowania maksymalnej stawki i wartości maksymalnej wygranej w grach na automatach o niskich wygranych oraz zasadności i prawidłowości wystawianych imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej.

Tabela 36 Liczba kontroli w latach 2006-2008

instytucje przeprowadzające kontrole	2006	2007	2008
Minister Finansów - kontrole realizowane przez Departament Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych (2005-2006) i Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier (2006-2008)	20	22	17
urzędy kontroli skarbowej (kontrole własne)	1	2	2
izby skarbowe	24	12	13
urzędy celne (kontrole doraźne przeprowadzane przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego)	15 646	19 749	19 715

¹⁴ art. 21 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. Nr 153, poz. 1505, z późn. zm.).

Schemat organizacji nadzoru i kontroli nad działalnością podmiotów zarządzających i prowadzących gry losowe, zakłady wzajemne, gry na automatach oraz gry na automatach o niskich wygranych przedstawia Załącznik nr 1.

↳ Nadzór i kontrola wykonywana przez Departament Kontroli Celno – Akcyzowej i Kontroli Gier Ministerstwa Finansów.

W 2008 roku zostało wszczętych 17 kontroli, w tym:

- 1 kontrola loterii pieniężnej,
- 1 kontrola kasyna gry,
- 2 kontrole salonów gier na automatach,
- 1 kontrola salonu gry bingo pieniężne,
- 4 kontrole loterii promocyjnych o zasięgu ogólnopolskim,
- 4 kontrole loterii audiotekstowych,
- 3 kontrole punktów przyjmowania zakładów wzajemnych,
- 1 kontrola w siedzibie podmiotu przyjmującego zakłady wzajemne.

Kontrole były ukierunkowane na przeciwdziałanie naruszeniom przepisów prawa prowadzenia i urządzania gier i zakładów wzajemnych, zgodnie z własną oceną możliwości ich wystąpienia oraz zgłoszonymi nieprawidłowościami. Kontrole prowadzono w zakresie zgodności urządzania i prowadzenia wymienionych gier i zakładów wzajemnych z przepisami ustawy, udzielonym zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem gry losowej, zakładu wzajemnego lub gier na automatach.

W trakcie prowadzonych kontroli w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych, ośrodkach gier, siedzibach podmiotów zarządzających gry losowe i zakłady wzajemne stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieprawidłowe wypisywanie druków imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej,
- nieprawidłowe pobieranie opłaty od osób wchodzących do kasyna gry,
- przyjmowanie zakładów wzajemnych na wyniki gier liczbowych,
- urządzanie, w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych, bez zezwolenia przedsięwzięć o cechach zakładów wzajemnych,
- przeprowadzanie losowania nagród w miejscu niezgodnym z określonym w regulaminie loterii audiotekstowej,
- wydawanie nagród w terminach niezgodnych z określonymi w regulaminie loterii audiotekstowej,
- zaniżanie wartości nagród w loterii audiotekstowej i promocyjnej,
- rozpoczęcie urządzania loterii promocyjnej w terminie niezgodnym z określonym w regulaminie,
- brak dokumentów potwierdzających wartość niektórych nagród wydawanych w urządzanej loterii promocyjnej.

W 2008 roku Departament Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier udzielił odpowiedzi na 25 skarg uczestników gier i zakładów wzajemnych z zakresu zasad urządzanych gier i zakładów wzajemnych dotyczących:

- gier liczbowych – 8 skarg,
- loterii pieniężnych – 4 skargi,
- loterii audiotekstowych – 2 skargi,
- loterii promocyjnych – 6 skarg,
- zakładów wzajemnych – 2 skargi,

- gier na automatach – 1 skarga,
- nielegalnych gier i zakładów wzajemnych urządzanych za pośrednictwem Internetu - 2 skargi.

W roku 2008 do urzędów skarbowych zostało skierowanych 18 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego określonych w rozdziale 9 Kodeksu karnego skarbowego (przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach).

↳ Nadzór i kontrola wykonywane przez izby skarbowe w 2008 roku.

W ramach sprawowanego nadzoru i kontroli izby skarbowe przeprowadziły 9 kontroli, w trakcie których skontrolowano prawidłowość urządzania 13 loterii promocyjnych. Stwierdzone przez izby skarbowe nieprawidłowości dotyczyły niezgodnego z postanowieniami regulaminu loterii promocyjnej dokumentowania potwierdzeń odbioru nagród.

W 2008 roku izby skarbowe, w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli, przeprowadziły jedną kontrolę w siedzibie podmiotu urządzającego i prowadzącego gry na automatach o niskich wygranych oraz skontrolowały 106 punktów gier na automatach o niskich wygranych.

Stwierdzone przez izby skarbowe nieprawidłowości dotyczyły:

- nieinformowania izby skarbowej o zmianach dotyczących własności lokalu, w którym zlokalizowano punkt gier na automatach o niskich wygranych,
- usytuowania punktu gier na automatach o niskich wygranych w odległości mniejszej niż 100 m od ośrodka kultu religijnego,
- nieprzechowywania aktualnych poświadczeń rejestracji w miejscu eksploatacji i użytkowania automatu,
- nieprawidłowego wyposażenia automatu w widoczną dla grających informację określającą opis sterowania grą,
- nieprawidłowego umieszczenia na automacie oznaczenia zezwolenia,
- braku zapewnienia grającym możliwości zapoznania się z treścią regulaminu gry w punktach gier na automatach o niskich wygranych.

Izby skarbowe w ramach nadzoru prowadziły analizę przedstawionych dokumentów w postępowaniu administracyjnym w zakresie prowadzonej procedury o wydanie zezwolenia oraz sprawdzały liczbę uruchomionych punktów gier, przestrzeganie terminu rozpoczęcia działalności. Kontrolowano również prawidłowość i terminowość wnoszenia zabezpieczeń oraz spełniania warunków lokalizacji punktów gier.

↳ Kontrola wykonywana przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego.

W roku 2008 kontrole w kasynach gry, salonach gier na automatach i punktach gier na automatach o niskich wygranych wykonywali pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego, zatrudnieni lub pełniący służbę w urzędach celnych.

Urzędy celne w ramach szczególnego nadzoru podatkowego prowadziły w 27 kasynach gry kontrole w formie stałego nadzoru, związaną z otwarciem i zamknięciem stołów gry oraz obliczaniem rezultatów gier na stołach i na automatach.

W salonach gier na automatach szczególny nadzór podatkowy wykonywany był w formie kontroli doraźnych.

W 2008 roku pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego przeprowadzili w 248 salonach gier na automatach 2494 kontrole doraźne.

Zakresem kontroli objęto:

- sprawdzanie stanu liczników wpłat i wypłat oraz porównanie ich z raportami dziennymi,
- obliczanie rezultatów gier na automatach,
- sprawdzenie prowadzonej dokumentacji,
- ustalanie zgodności stanu faktycznego w stosunku do stanu stwierdzonego w protokole urzędowego sprawdzenia.

Podczas przeprowadzonych przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące:

- niezachowania przez podmiot terminu zgłoszenia zmian do akt weryfikacyjnych,
- niezgodność wskazań liczników systemu trwałej rejestracji i zapamiętywania danych w przypadku automatów do gier,
- nieprowadzenia księgi kontroli obrotu żetonami i pieniądzem gotówkowym,
- nieprawidłowego oznaczenia automatu do gier w widoczną dla grających informację określającą oznaczenie zezwolenia,
- nieuruchomienia salonu gier w terminie przewidzianym w wydanym zezwoleniu.

W 2008 roku w punktach gier na automatach o niskich wygranych pracownicy szczególnego nadzoru podatkowego przeprowadzili 17221 kontrole doraźnych.

Zakresem kontroli objęto:

- obliczanie przychodów, stosowanie maksymalnej stawki i wartości maksymalnej wygranej w grach na automatach o niskich wygranych,
- sprawdzenie prowadzonej dokumentacji,
- ustalanie zgodności stanu faktycznego w stosunku do stanu stwierdzonego w protokole urzędowego sprawdzenia.

Podczas przeprowadzonych przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego kontroli stwierdzono 216 różnego rodzaju nieprawidłowości, polegających w szczególności na:

- nieważności plomb serwisowych w automatach oraz ich nie nałożenie,
- braku właściwych wpisów do księgi kontroli eksploatacji automatu do gry i błędów w prowadzonej dokumentacji,
- nieprawidłowym oznaczeniu automatów,
- nieterminowym zawiadamianiu naczelników urzędów celnych o wprowadzonych zmianach w stosunku do stanu stwierdzonego w protokole urzędowego sprawdzenia,
- prowadzeniu gier na automatach bez wymaganego zezwolenia,
- przekraczaniu dozwolonej wartości jednorazowej wygranej,
- uruchomieniu punktu gier przed zatwierdzeniem akt weryfikacyjnych,
- braku dostępności regulaminu gier dla grających,
- łączeniu dwóch sąsiadujących punktów gier,
- braku świadectw zawodowych osób nadzorujących działalność punktów gier,

- niedozwolonej reklamie,
- dopuszczeniu do gry osoby, która nie ukończyła 18 lat.

Ponadto Służba Celna prowadziła systematyczne działania kontrolne w podmiotach urządzających gry na automatach bez zezwolenia. Celem tych kontroli była likwidacja lub co najmniej istotne ograniczenie „szarej strefy” dotyczącej nielegalnego urządzania gier na automatach. Działania kontrolne były prowadzone przez urzędy celne, w tym realizowane często przy współudziale funkcjonariuszy Policji.

W 2008 roku przeprowadzono 594 kontrole, w wyniku których w związku z naruszeniem przepisów art. 107 Kodeksu karnego skarbowego zabezpieczono 564 automaty oraz wszczęto 216 spraw karnych skarbowych.

Tabela 37 Liczba zabezpieczonych automatów w związku z naruszeniem przepisów art. 107 kks

2006	2007	2008
1 574	984	564

Przedstawione powyżej w tabeli dane obrazują spadek liczby zabezpieczanych w trakcie kontroli automatów do gry. Liczba zatrzymanych automatów w 2007 roku w stosunku do 2006 roku zmniejszyła się o 37,5% zaś w 2008 roku w stosunku do 2007 roku zmniejszyła się o 42,6%. W powiązaniu z danymi obejmującymi dynamikę wzrostu liczby punktów gry na automatach o niskich wygranych można wnioskować o skutecznej marginalizacji nielegalnego urządzania gier na automatach.

W podsumowaniu wykonywania nadzoru i kontroli przez Ministra Finansów działalności objętej ustawą w zakresie gier na automatach należy stwierdzić, iż w 2008 roku w dalszym ciągu prowadzone były systematyczne działania kontrolne mające na celu przeciwdziałanie urządzaniu gier na automatach bez zezwolenia. W przypadku kontroli dotyczących nielegalnego urządzania gier na automatach, na podkreślenie zasługuje fakt zarówno eliminowania powyższego procederu, jak i stały wzrost liczby legalnych punktów gier na automatach o niskich wygranych połączony ze zjawiskiem powstawania legalnych punktów gier na automatach o niskich wygranych w miejscach, w których uprzednio ujawniono automaty działające nielegalnie.

W podsumowaniu wykonywania nadzoru i kontroli działalności objętej ustawą w podmiotach legalnie działających na rynku gier i zakładów wzajemnych należy zauważyć dalszy stały spadek ilości nieprawidłowości stwierdzanych w wyniku przeprowadzonych kontroli.

5. Rejestracja, egzaminy, świadectwa zawodowe

5.1. Rejestracja automatów i urządzeń do gier

Wykonując delegację zawartą w przepisie art. 16 ustawy, Minister Finansów w dniu 3 czerwca 2003 roku wydał rozporządzenie w sprawie warunków urządzania gier i zakładów wzajemnych¹⁵, w którym określił ogólne warunki urządzania gier i zakładów wzajemnych oraz warunki dopuszczenia do eksploatacji i użytkowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej automatu lub urządzenia do gier.

Badanie poprzedzające rejestrację automatu lub urządzenia do gier przeprowadza jednostka badająca upoważniona przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

¹⁵ Dz. U. Nr 102, poz. 946

Badanie takie polega na sprawdzeniu, czy konstrukcja automatu lub urządzenia do gier zapewnia:

- bezpieczeństwo użytkowania,
- poprawność działania układów elektromechanicznych i elektronicznych,
- możliwość określenia stopnia losowości gry,
- zabezpieczenie przed ingerencją z zewnątrz,
- prawidłowe ustalenie wartości maksymalnej stawki i wartości maksymalnej jednorazowej wygranej.

Badanie poprzedzające rejestrację obejmuje również sprawdzenie, czy automat jest wyposażony w:

- 1) widoczną dla grających informację, umieszczoną w sposób uniemożliwiający jej usunięcie bez uszkodzenia lub zniszczenia automatu, określającą - nazwę automatu, stawkę za grę, tabelę wygranych, opis sterowania grą, oznaczenie zezwolenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 1a ustawy;
- 2) system trwałej rejestracji i zapamiętywania danych, które pozwalają na ustalenie kwoty stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem od gier – w przypadku automatu do gier albo uzyskanych przychodów – w przypadku automatów do gier o niskich wygranych.

Dodać należy, że ww. przepis stosuje się odpowiednio do urządzeń do gier.

Do przeprowadzania badań poprzedzających rejestrację automatów i urządzeń do gier minister właściwy do spraw finansów publicznych upoważnił następujące jednostki:

1. Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie,
2. Instytut Elektrotechniki I Oddział w Gdańsku,
3. Instytut Energetyki w Warszawie,
4. Instytut Mechaniki Precyzyjnej w Warszawie,
5. Politechnikę Lubelską,
6. Politechnikę Łódzką,
7. Politechnikę Rzeszowską,
8. Politechnikę Warszawską,
9. Politechnikę Wrocławską,
10. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji w Warszawie,
11. Przemysłowy Instytut Elektroniki w Warszawie,
12. Urząd Dozoru Technicznego w Poznaniu,
13. Ośrodek Badawczo – Rozwojowy PREDOM OBR.

Po uzyskaniu przez podmiot pozytywnego wyniku badań, poprzedzających rejestrację, minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje, na wniosek podmiotu prowadzącego grę, poświadczenia rejestracji automatu lub urządzenia do gier, na którym wskazuje numer rejestracji automatu lub urządzenia do gier. Poświadczenie rejestracji stwierdza uprawnienie określonego podmiotu do wprowadzenia do eksploatacji i użytkowania automatu lub urządzenia do gier. Poświadczenia rejestracji dokonuje się na okres 6 lat .

Od dnia 15 czerwca 2003 roku, tj. od czasu wejścia w życie nowelizacji ustawy, z wnioskami o rejestrację występują podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, gier na automatach oraz gier na automatach o niskich wygranych.

Tabela 38 Liczba poświadczeń rejestracji automatów i urządzeń do gier oraz automatów do gier o niskich wygranych dokonanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w 2008 roku

miejsce eksploatacji	automaty i urządzenia do gier
salony gier na automatach i kasyna gry	4 002
punkty gier na automatach o niskich wygranych	25 009
R A Z E M	29 011

W roku 2008 poświadczenie rejestracji uzyskało 29 011 urządzeń i automatów do gier. Od dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy, tj. od 15 czerwca 2003 roku do 31 grudnia 2008 roku, poświadczenie rejestracji uzyskało łącznie 86 077 automatów i urządzeń do gier oraz automatów do gier o niskich wygranych.

5.2. Egzaminy i świadectwa zawodowe

Zasady przeprowadzania egzaminów i wydawania świadectw zawodowych oraz uiszczania opłat w 2008 roku regulowały przepisy ustawy oraz przepisy wykonawcze tj. rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych¹⁶.

W 2008 roku, przed komisją wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, odbyło się 112 egzaminów. Do, przeprowadzonych w 2008 roku, egzaminów przystąpiło 3 302 zgłoszonych kandydatów. Osobom, które złożyły egzaminy z wynikiem pozytywnym wydano 3 149 świadectwa zawodowe.

Liczba egzaminowanych osób, wydanych świadectw zawodowych i uzyskanych z tego tytułu opłat w 2008 roku z podziałem na rodzaje gier i zakłady wzajemne przedstawiona została w załączniku nr 2.

Z tytułu opłat uzyskanych za złożenie egzaminu w 2008 roku wpłynęło do budżetu państwa 2 984 646 zł, a za wydanie świadectw zawodowych 809 293 zł, w sumie 3 793 939 zł.

Tabela 39 Liczba przeprowadzonych egzaminów w związku ze złożonymi przez podmioty wnioskami o egzamin i liczba wydanych świadectw zawodowych w latach 2006 – 2008

rok	liczba przeprowadzonych egzaminów	liczba wydanych świadectw zawodowych
2006	87	2 897
2007	100	2 940
2008	112	3 149

W 2008 roku minister właściwy do spraw finansów publicznych rozpatrzył 1 100 wniosków o wydanie świadectw zawodowych, złożonych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gier i zakładów wzajemnych.

W 2008 roku, zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy, minister właściwy do spraw finansów publicznych uznał za równoważne ze świadectwami zawodowymi 13 054 świadectw wydanych przez Totalizator Sportowy Sp. z o.o., za wydanie których została pobrana opłata w wysokości 3 354 218 zł.

6. Załączniki

¹⁶ Dz. U. Nr 102, poz. 948, z późn. zm